

ANÀLISI DEL PROCÉS SOBIRANISTA CATALÀ

TREBALL DE RECERCA

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	pàg.1
2. BREU INFORMACIÓ SOBRE CATALUNYA	pàg.2
2.1. La indústria catalana	pàg.2
2.2. L'àmbit lingüístic i cultural català	pàg.2
2.2.1. La immersió lingüística en l'educació	pàg.3
2.2.2. L'ús del castellà i el català al carrer	pàg.3
2.2.3. La música catalana	pàg.4
2.2.4. El cinema en català	pàg.4
2.2.5. Algunes tradicions i símbols de la cultura catalana	pàg.5
2.3. Els mitjans de comunicació catalans	pàg.6
2.3.1. TV3	pàg.6
2.3.2. La televisió privada de Catalunya: 8tv	pàg.6
2.3.3. La premsa catalana: els diaris més destacats	pàg.6
3. VESSANT HISTÒRICA	pàg.8
3.1. La Guerra dels Segadors	pàg.8
3.2. La Guerra de Successió	pàg.9
3.2.1. L'entrada de les tropes de Felip V a la Corona d'Aragó i el setge a Barcelona	pàg.10
3.3. 1714	pàg.12
3.3.1. El Decret de Nova Planta	pàg.13
3.4. La Segona República (1931-1936)	pàg.14
3.5. La política franquista envers Catalunya	pàg.16
3.5.1. Breu introducció de la Guerra Civil	pàg.16
3.5.2. La repressió franquista a Catalunya	pàg.16
4. CATALUNYA I ESPANYA POLÍTICAMENT EN ELS ÚLTIMS ANYS	pàg.18
4.1. L'Estatut d'Autonomia de Catalunya de l'any 1979	pàg.18
4.2. L'Estatut d'Autonomia de Catalunya de l'any 2006	pàg.20
4.3. Els recursos presentats al Tribunal Constitucional i les posteriors sentències	pàg.21

4.4.	La resposta del poble català davant les retallades de l'Estatut	pàg.23
4.4.1.	En la primera retallada estatutària	pàg.23
4.4.2.	En la segona retallada estatutària	pàg.23
4.5.	L'episodi del pacte fiscal i la balança fiscal de Catalunya amb l'Estat	pàg.21
4.6.	Les eleccions anticipades del 2012	pàg.25
4.7.	Altres dates destacades	pàg.28
5.	L'ENTREVISTA: ELS DIFERENTS PUNTS DE VISTA SOBRE LA INDEPENDÈNCIA CATALANA	pàg.29
5.1.	Partits polítics	pàg.29
5.1.1.	Entrevista a Andrea Montemezzani Moreno	pàg.29
5.1.2.	Entrevista a Francisco Chamizo Quesada	pàg.32
5.1.3.	Entrevista a Xavier Terré Boliart	pàg.36
5.1.4.	Entrevista a Eduard Planes Anguera	pàg.39
5.2.	Una visió periodística: l'entrevista de Josep Capella	pàg.43
6.	FOCUS SOCIALS RELACIONATS AMB LA INDEPENDÈNCIA DE CATALUNYA	pàg.47
6.1.	Assemblea Nacional de Catalunya	pàg.47
6.1.1.	Ideologia	pàg.47
6.1.2.	Objectius	pàg.47
6.2.	Alguns moviments i manifestacions a destacar	pàg.48
6.2.1.	Manifestació " <i>Catalunya, un nou Estat d'Europa</i> "	pàg.48
6.2.2.	Plataforma del Dret a Decidir	pàg.49
6.3.	La via catalana cap a la independència 2013	pàg.50
6.3.1.	Les reaccions catalanes	pàg.51
6.3.2.	Les reaccions de la resta de l'Estat Espanyol	pàg.53
6.3.3.	Ressò internacional	pàg.56
6.4.	Treball de camp: la jornada en fotografia	pàg.57

7. COMPARATIVA DE CATALUNYA I ESCÒCIA- CATALUNYA I QUEBEC	pàg.60
7.1. El cas escocès	pàg.60
7.1.1. Diferències entre el cas català i escocès	pàg.60
7.1.2. Semblances entre el cas català i escocès	pàg.61
7.2. El cas quebequès	pàg.62
7.2.1. Diferències entre el cas català i quebequès	pàg.62
7.2.2. Semblances entre el cas català i quebequès	pàg.63
8. L'HIPOTÈTIC ESCENARI DESPRÉS DE LA INDEPENDÈNCIA CATALANA	pàg.65
8.1. Anàlisi econòmic	pàg.65
8.1.1. Escenari defensat pels partidaris de la independència	pàg.65
8.1.2. Escenari defensat pels partidaris que no volen la independència	pàg.66
8.2. Anàlisi polític	pàg.66
8.2.1. Catalunya sí que podria formar part de la UE	pàg.67
8.2.2. Catalunya quedaria fora de la UE o tindria dificultats per accedir-hi	pàg.67
8.3. Anàlisi social	pàg.69
8.3.1. Escenari social defensat pels independentistes	pàg.69
8.3.2. Escenari social defensat pels contraris a la independència catalana	pàg.69
9. LES VIES PER ASSOLIR LA INDEPENDÈNCIA MARCADES PER LA GENERALITAT DE CATALUNYA	pàg.70
9.1. Referèndums autonòmics de l'article 92 de la Constitució	pàg.70
9.2. La delegació o transferència de competències de l'article 150.2 de la Constitució	pàg.71
9.3. Els referèndums de la llei catalana 4/2010	pàg.71

9.4.	Les consultes populars de la proposició de llei que s'està tramitant al Parlament de Catalunya	pàg.72
9.5.	Sol·licitar la reforma de la Constitució espanyola	pàg.72
10.	L'EVOLUCIÓ DE L'INDEPENDENTISME CATALÀ	pàg.74
10.1.	Conclusions <i>gràfic 1</i>	pàg.74
10.2.	Conclusions <i>gràfic 2</i>	pàg.76
11.	UNA ALTRA VISIÓ DE LA QÜESTIÓ SOBIRANISTA: OPINIÓ PERSONAL	pàg.78
12.	VIVÈNCIES PERSONALS	pàg.80
13.	CONCLUSIONS	pàg.81
14.	AGRAÏMENTS	pàg.83
15.	REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES	pàg.84
ANNEXOS		pàg.89

1. INTRODUCCIÓ

És difícil parlar de l'estat de la política a Espanya, sense abordar una qüestió amb tanta efervescència com és el procés independentista català.

Les persones tenim una sèrie de trets que ens identifiquen: anys, vivències, llengua, cultura, tradicions, territori on vivim etc. Precisament, Catalunya i la unió d'aquesta amb el debat polític, identitari, econòmic, cultural produeixen una combinació perfecta al meu parer, ja que aquestes qüestions sempre les he trobat fascinants. En els darrers anys, la política ha estat present com un debat permanent en la societat i els mitjans de comunicació. Aquests són els motius que m'ha portat a escriure aquest treball titulat: Catalunya i el seu procés vers la independència. Precisament, la independència catalana, encapçala un dels eixos centrals d'aquest projecte.

Per realitzar aquest treball s'han utilitzat una sèrie de dades, com per exemple les històriques. Aquestes representen una part molt important, ja que ajudaran a entendre posteriorment l'escenari actual. Tot aquest entramat es complementa amb altres aspectes socials, econòmics, polítics i culturals. Per últim, també hi són presents algunes entrevistes, les quals són molt importants ja que copsen l'estat d'opinió actual que es viu al nostre territori. A través, de tots aquests elements pretenc analitzar tres grans temàtiques: emmarcar la relació Catalunya-Espanya, analitzar els passos que s'estan seguint per arribar a l'objectiu sobiranista i reflectir la viabilitat d'una Catalunya independent segons les diferents posicions existents. Per realitzar aquest treball, la recerca s'ha fet a partir de llibres d'actualitat on diversos polítics, crítics i economistes donen el seu punt de vista sobre el procés sobiranista. Un dels més utilitzats ha estat *Adéu Catalunya! Adéu, Espanya!*, que destaca una doble versió sobre la realitat.

2. UNA BREU VISIÓ SOBRE CATALUNYA

Catalunya és el territori del qual es farà referència en tot el treball, per això cal destacar-ne alguns dels aspectes més rellevants que puguin conduir a una millor comprensió d'aquest.

2.1. Informació bàsica de Catalunya

2.1.1. La indústria catalana

Per entendre el moviment econòmic que s'està generant a nivell català, factor molt relacionat amb la independència, és interessant tenir una petita referència de l'estat en que es troba la indústria catalana. Al llarg dels últims segles, aquesta, ha tingut un gran impacte en el sector. Catalunya ha estat una regió amb un gran desplegament industrial. Actualment, és la protagonista en el rànquing de l'Estat espanyol en referència a l'import net de la xifra de negoci. De fet, fins a un 25% de la producció industrial d'Espanya es constitueix a la regió catalana fins al punt que el seu nivell d'industrialització es pot equiparar al d'altres potències d'Europa.

En la indústria catalana, els sectors més representatius són el metàl·lic, el tèxtil, el químic i, per últim, el d'alimentació. Tot i així, en la darrera dècada també ha emergit amb força el sector quimicofarmacèutic, el de material de transport o el d'arts gràfiques.

En definitiva, la indústria catalana està en un transcurs de transformació amb la finalitat d'unir-se a una Europa més integrada i un món cada vegada més globalitzat.

2.2. L'àmbit lingüístic i cultural català

Com es veurà posteriorment, el tema lingüístic a Catalunya és de gran rellevància. Constitueix un motiu de pes, alhora de defensar la independència,

en aquest cas per raons culturals. Per això, destacar-ne la seva realitat és important.

2.2.1. La immersió lingüística en l'educació

Primerament, la immersió lingüística a Catalunya, ha donat com a resultat la utilització del català com a llengua vehicular a l'escola i aquest model lingüístic ha estat aprovat per la comunitat educativa catalana. Totes les matèries d'educació primària i secundària es donen amb català, amb excepció del castellà i de la llengua estrangera. Aquest model pretén, segons la Generalitat catalana, esdevenir un patró de cohesió. Cal destacar el debat actual sobre la immersió lingüística, que ha generat reticències en els últims mesos. Aquesta podria veure's modificada per la nova llei educativa presentada pel ministre Wert que proposa que el castellà també sigui llengua vehicular. El ministre d'educació explicava que *“se trata de hacer efectivo un derecho que tiene amparo legal y constitucional, es una cuestión de libertades y al gobierno le corresponde hacer efectivo ese derecho” “nuestro interés es españolizar a los alumnos catalanes y que se sientan tan orgullosos de ser españoles como de ser catalanes”*.

De moment, la comunitat educativa s'hi ha mostrat en contra, també segons l'enquesta de *La Vanguardia*, un 80'7% dels catalans. Tot i això, el Govern central ha rebut el suport d'UPyD. Ja es veurà que succeirà en el futur, però de moment la situació del català a les escoles es troba d'aquesta manera.

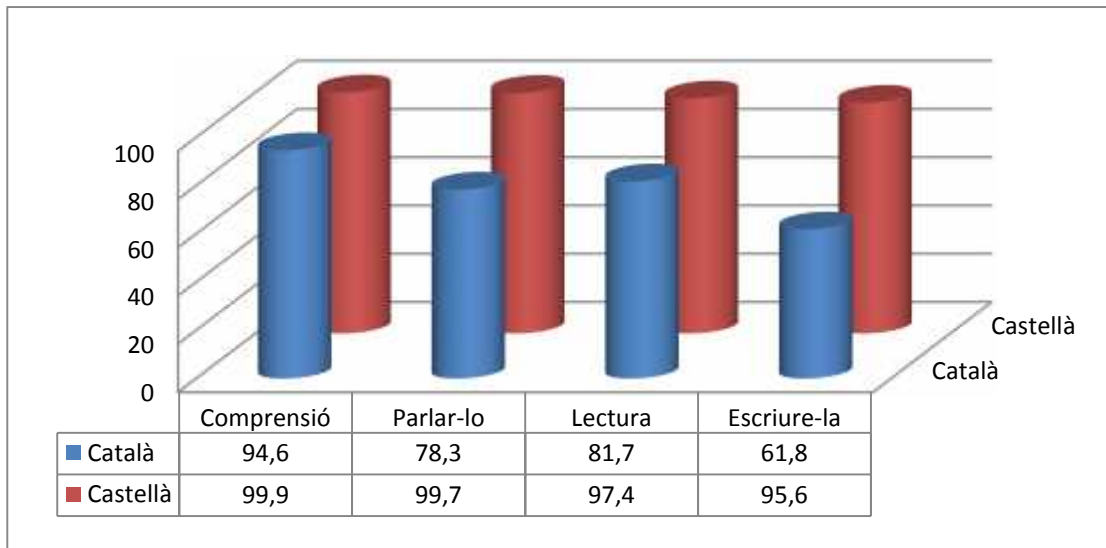
2.2.2. L'ús del castellà i el català al carrer

A continuació, es destaca una mostra de la utilització de les dos llengües oficials a Catalunya.

Gràfic 1: L'ús de la llengua catalana i castellana

2.2.3. La música catalana

La música catalana té un llarg recorregut que constitueix un pont cultural molt important. En l'actualitat, cal destacar el *boom* que va experimentar als anys 90 i que va fer que la música catalana ressorgís després d'haver estat castigada per la dictadura franquista. Alguns dels grups, que han marcat a les joves generacions són: Els Pets, Lax'n'Busto, Gossos, Obrint Pas, Brams, Sau, Pepet i Marieta etc. amb cançons tan populars com: Boig per tu, Corren, La Flama, Llença't...

També destacar algunes icones de la música catalana com: Lluís Llach, Joan Manuel Serrat, la soprano Montserrat Caballé etc.

2.2.4. El cinema en català

Al gener de 2011, es va aprovar una nova llei del cinema en català que establia que almenys un 50% de les pel·lícules havien de ser doblades o subtítulades en aquest idioma. Aquesta va suscitar una gran polèmica i va generar al seu voltant molts debats sobre l'àmbit lingüístic. Les productores s'hi van oposar, perquè deien que augmentaria els costos i no pas els beneficis. El Parlament català la va aprovar amb 117 vots a favor i 18 en contra.

2.2.5. Algunes tradicions i símbols de la cultura catalana

- **La sardana**

L'origen és desconegut. Aquesta és un ball típic català, que es representa en forma de rotllana i que va prendre popularitat al S.XIX, gràcies a Pep Ventura. La cobla és l'agrupació catalana per excel·lència que posa música a les sardanes.

- **Els castells**

Els castells van ser declarats Patrimoni Cultural Immaterial de la Humanitat per la UNESCO l'any 2010. Els seus orígens es remunten amb la muixeranga, (posteriorment ball de valencians) del segle XVII, on després d'aquest, s'aixecaven unes petites torres humanes. Però amb el pas dels anys, aquestes es van anant separant del ball fins esdevenir el que actualment coneixem com a castells. Avui en dia, hi ha 60 colles castelleres, la més coneguda la Colla dels Xiquets de Valls. En definitiva, els castells són un símbol significatiu de la cultura catalana.

Imatge 1: Els castells de Vilafranca, en el Concert per la Llibertat 2013

Font: www.vilaweb.cat

2.3. Els mitjans de comunicació catalans

Els mitjans de comunicació, representen una font de difusió que construeix un pilar molt important de la societat, ja que actuen d'emissor de tot el que passa al nostre voltant, inclòs el procés secessionista. Gràcies a la premsa, la televisió una persona pot estar més ben informada, i construir opinions o criteris sobre bases més objectives.

2.3.1. TV3

TV3 és la televisió autonòmica de Catalunya i els seus orígens s'estableixen en l'any 1983. Dècada rere dècada s'ha anat consolidant, tot i que al principi va tenir moltes dificultats ja que es va haver d'oposar a una certa hostilitat centralista. Actualment, emet tot els seus programes de forma íntegra en català i situa el seu *share* a prop del 14'3%. És el canal de televisió més vist a Catalunya i agrupa més de 5 canals que amplien la seva oferta televisiva com 3/24 (informació les 24 hores), Súper 3 (programació infantil) etc. A més, cal destacar un seguit de sèries que han marcat gran part del públic català com: Nissaga de Poder, El Cor de la Ciutat, Ventdelplà etc.

2.3.2. La televisió privada de Catalunya: 8tv

8tv va començar a emetre a l'abril de 2001. Aquesta cadena de televisió emet la majoria de programes amb llengua catalana exceptuant algunes pel·lícules on la llengua castellana és la predominant. Actualment, la seva oferta televisiva inclou programes que agrupen una mitjana de més 170.000 espectadors, com 8 al dia dirigit per Josep Cuní, on s'analitza l'actualitat de la política catalana.

2.3.3. La premsa catalana: els diaris més destacats

- **La Vanguardia:** És un dels diaris de més rellevància a Catalunya. Va néixer l'any 1881. Llavors, les seves publicacions es feien en castellà, però a partir del maig del 2011 aquestes també es van disposar en català. A més *La Vanguardia* és diari català més venut arreu de l'Estat espanyol.

- **El Periódico de Catalunya:** Actualment, és el diari més venut de Catalunya. L'any 1997, va adoptar la doble versió, és a dir, va mantenir l'edició en castellà, i va crear-ne una de nova en català.

- **Ara:** El sorgiment d'aquest diari és molt recent. De fet, la seva primera tirada es va produir el 28 de novembre de 2010, coincidint amb les eleccions al Parlament Català. Aquest ha tingut una repercussió molt gran; hi col·laboren periodistes catalans com Antoni Bassas, Toni Soler etc. També destacar Carles Capdevila, director del diari.

- **El Punt Avui:** Aquest diari sorgeix l'any 2011, després de la unió entre *El Punt* i *Avui*. És el tercer diari més llegit a Catalunya, i actualment, disposa d'edició electrònica que té una quota mitjana de 640.000 visites d'internautes mensualment.

- **Nació Digital:** És el diari amb més creixement a nivell virtual. El seu format es ofert en català, i té una mitjana de visites mensuals de 1.998.753 persones (agost 2013).

- **El Temps:** És un setmanal valencià que es va fundar l'any 1985. Aquest distribueix les seves edicions a les Illes Balears, la Comunitat Valenciana i Catalunya. És dels primers mitjans escrits en llengua catalana que va obrir-se camí a Internet.

3. VESSANT HISTÒRICA

3.1. La Guerra dels Segadors

La història ajuda a entendre millor el nostre present. En aquest cas, si es vol comprendre tot el procés per assolir la independència de Catalunya, es imprescindible remuntar-se al segle XVIII, on es concentren els primers focus del conflicte entre Espanya i Catalunya.

Per començar, l'any 1640 és el punt de partida d'un procés que es present en els nostres dies, té inici la Guerra dels Segadors. Castella i França estaven submergides de ple en la Guerra dels Trenta Anys. Catalunya, com a nexa entre aquests dos territoris, s'hi van desplegar milers de soldats. El problema sorgeix quan es va obligar als pagesos catalans a acollir-los gratuïtament. Dins del Principat s'hi van negar i la resposta de l'exèrcit va ser l'atac.

La política del Conde Duque de Olivares volia convertir la monarquia hispànica en una de les primeres potències europees, per això era prioritari concentrar esforços en guerres com la de Flandes. Però, des de Castella es considerava immoral que el lloc del territori que disposava de més capital econòmic, el Principat, no ajudés a finançar part de les expedicions. A Catalunya aquest tipus de política va provocar rebuig. A l'estiu de 1640, alguns segadors es van revoltar contra la política i l'exèrcit de Felip IV.

El dia 7 de juny de 1640, a Barcelona, es va produir una trifulga amb un funcionari reial que va desencadenar un motí popular. El virrei és assassinat. L'exèrcit de Castella creu necessari irrompre a Catalunya. Per tant, es pot considerar el primer intent de l'elit catalana de trencar amb l'Estat centralitzador. Llavors, el Principat demanà ajuda a la monarquia francesa. Però, resultà tot un fracàs ja que els catalans es veuen obligats per segon cop a allotjar els militars. I no només això, l'expansió francesa provoca un gran problema: el contagi de la pesta. Es calcula que a causa d'aquesta, la població catalana es va veure reduïda a una quarta part. Finalment, l'any 1652 Barcelona, després d'un feixuc setge, es rendeix a les tropes de Felip IV. El

Principat ha de tornar a mostrar obediència a la monarquia hispànica. El conflicte conclou l'any 1659 amb el Tractat dels Pirineus. Així, doncs, Catalunya després de veure's posada en un conflicte que no és seu inicialment, acaba perdent alguns territoris al nord com el Rosselló. Les mesures de caire centralitzador no van arrencar al 1714 sinó que ja vénen d'aquella època.

La Guerra provocarà el trencament de la confiança política entre el centre castellà cortesà i les institucions catalanes. Catalunya va intentar negociar perquè el control del Consell de Cent per part de Castella s'eliminés, però Felip IV s'hi negà. A més, el monarca va afegir que els catalans haurien d'estar agraïts que Castella no els castigues més durament després aliar-se amb l'enemic. Els principis d'unió tendiran a desaparèixer i a degenerar-se. Quevedo va afirmar: *“En tanto que en Cataluña quedase algun catalán, y piedras en los campos, hemos de tener enemigo y guerra”*.

3.2. La Guerra de Successió

La Guerra de Successió (1700-1714), s'origina a causa de la mort de Carles II “el hechizado”, sense descendència directa. Llavors, es produeix un conflicte a escala espanyola i també europea. Els dos successors al tron espanyol són Felip d'Anjou de la casa dels Borbons i l'arxiduc Carles de la casa dels Habsburg. És van forjar dos bàndols: Castella i França que donaven suport a Felip V. I, per contra, Holanda, Gran Bretanya, Portugal etc. anomenats la Gran Aliança, que van defensar a l'arxiduc Carles, ja que temien que el primer concentrés un excessiu poder a Europa. A Catalunya la guerra comença amb el pacte a Gènova (1705), en aquest la Corona d'Aragó decideix donar suport a l'arxiduc Carles. I el que més interessa, perquè Catalunya ofereix recolzament a uns territoris en que no hi tenia cap nexa, i no ho fa amb Castella amb qui estava unida feia 300 anys?

Felip V i els seus ministres després d'haver celebrat corts a Barcelona l'any 1702, van vulnerar les constitucions de Catalunya amb fets com per exemple, pagar forts impostos pel manteniment de l'exèrcit. A més a més, l'any 1704 amb l'entrada del virrei Fernández de Velasco la situació es va veure empitjorada per la seva manera de governar dèspota. Així, al Principat es va

generar un fort sentiment antiborbònic. A finals del segle XVII, Catalunya vivia una recuperació econòmica, gràcies al comerç. L'arribada d'un rei francès no va ser gaire ben vista pels comerciants, queixosos pel perjudici per l'entrada de manufactures franceses. Totes aquestes raons porten a Catalunya a signar el pacte de Gènova. La intenció d'aquest era que exèrcit anglès desembarqués a Barcelona. Per la seva banda, Gran Bretanya prometia abonar totes les despeses que es generessin.

L'any 1711, un fet modificarà tot el transcurs de la guerra. L'emperador Josep I d'Àustria mor i el seu germà l'arxiduc Carles és elegit com a successor del Sacre Imperi Romà Germànic, aquest abandona Barcelona i posa rumb cap a Viena. En aquell moment, la Gran Aliança creu necessari reconèixer com a rei d'Espanya a Felip V. Gran Bretanya que havia promès protecció va concloure: *"It is not for the interest of England to preserve the Catalan liberties"* (No és per l'interès d'Anglaterra preservar les llibertats catalanes). Finalment, l'any 1713 es signa el Tractat d'Utrecht, on les potències firmen la pau general a Europa.

Tradicionalment, els historiadors afirmen que havien vist, a partir de 1705, el suport català a la causa austriacista, un intent d'influir en la política espanyola. Aquesta tesi assumia que mentre la Guerra dels Segadors de 1640 havia estat una guerra separatista la de Successió seria de caire intervencionista.

3.2.1. L'entrada de les tropes de Felip V a la Corona d'Aragó i el setge a Barcelona

Els dos dirigents més importants van ser, de l'exèrcit francoespanyol, l'anglès James Fitz-James Berwick, fill il·legítim de Jaume II, i l'exèrcit de la Gran Aliança, el francès, Galway. Una de les batalles decisiva per l'entrada de Felip V a la Corona d'Aragó va ser la d'Almansa (1707) també anomenada la gran matança d'Almansa on Galway va ser derrotat. Al juny del 1707, Xàtiva va ser arrasada i cremada per les tropes dirigides per Berwick.

L'any 1707, l'exèrcit francoespanyol ja havia posat els peus al Principat. Els borbònics van penetrar per l'est i el nord, van ocupar la Cerdanya i Balaguer i

es van disposar al setembre a assetjar Lleida. Llavors, el torn, va ser per a Tortosa. Al juny de 1708 va començar-ne el setge, dirigit pel duc d'Orleans nebot de Lluís XIV. Cal destacar-hi l'important paper dels miquelets¹.

A mitjans de 1710, part de Catalunya estava en mans de Felip V, així com gairebé tota Espanya. Gran Bretanya va decidir jugar les seves últimes cartes, enviant cap a Catalunya nous contingents militars. A més, la Gran Aliança va enviar-hi un general per revifar la conjuntura, Stanhope, com a un últim raig d'esperança. Els reforços enviats van tenir un gran efecte. Finalment, Stanhope va decidir obri camí cap al cor de Castella, Madrid, on al setembre de 1711, el candidat austríac va ser coronat Carles III d'Espanya. Tot i així, Girona, Tarragona i Lleida continuaven en mans de l'exèrcit francoespanyol.

Carles III va fer molts esforços per guanyar-se l'estima del seu poble, és a dir, Espanya, però a Madrid sempre el van veure com el rei dels catalans. Els castellans subratllaven de traïció el fet de que mentre a Europa començava a bullir la guerra, els catalans acceptessin inicialment com a rei a Felip V. Des de la mentalitat borbònica la causa que l'exèrcit arribés a Madrid no va ser culpa dels anglesos o els portuguesos sinó que aquest fet es produí per intrigues catalanes. Creien que els catalans volien apoderar-se del monopoli comercial que Castella tenia amb les Amèriques, ja que Catalunya sempre havia estat exclosa d'aquest privilegi pel fet de ser un regne a part. Els castellans temien que els catalans es fessin amb tot el poder: els comandaments de l'exèrcit o que els jutges esdevinguessin catalans. Pensaven que durant els darrers 300 anys, Castella l'havia sostingut sola entretant els catalans miraven cap a una altra banda armant-se com a escut les seves llibertats i constitucions, i això generà tensió.

L'any 1711, després de l'abandonament de l'arxiduc Carles, s'havia de decidir, si retirar-se o resistir. Barcelona bullia d'indignació. Es va decidir reunir la Junta de Braços, en que el braç reial, amb els representants de les ciutats, va

---

¹ Milers d'irregulats catalans que es van unificar en la lluita per defensar els interessos de la pàtria catalana.

convèncer el braç militar d'optar per la resistència a ultrança, tot i que ningú no creia que la victòria fos possible.

<<Havent los Braços Generals, lo die 6 del corrent mes, aconsellat a est consistori resolgués defensar les Llibertats, Privilegis y Prerogativas dels Catalans, que nostres Antecessors à costa de sa sanch gloriosament alcansaren, lo die 9 del corrent manarem fer la Crida pública per nostra defensa. >>

3.3. 1714

L'any 1713 comença un llarg setge a la ciutat de Barcelona. El cordó d'aquest estava definit per llarguíssimes trinxeres que aïllaven la ciutat. Els assaltants eren vuit vegades més nombrosos que els resistents. Tot i això, l'exèrcit francoespanyol va tenir dificultats per entrar a la ciutat. Rafael Casanova conseller en cap, i com a tal governador de la plaça, i Antoni Villarroel (que fins al 1710 lluitava al bàndol dels francesos) cap de l'exèrcit van respondre als seus atacs amb mesures alternatives. Però després d'un any, la duresa dels atacs va esdevenir més consistent per part dels borbònics. Els historiadors diuen que es van llençar més de 40.000 bombes contra la ciutat de Barcelona. Junt amb aquesta agressió es van afegir la falta d'aliments, malalties i un gran nombre de ferits pels atacs. Al setembre de 1714, tot semblava perdut, va proposar la rendició de la ciutat. Però no va ser així, els catalans van decidir lluitar fins al final. Els últims dies de setge havien estat molt sanguinaris. El dia 11 de setembre després d'una violenta batalla, la ciutat de Barcelona va caure en mans de les tropes de Felip V. El 18 de setembre va capitular Cardona: la guerra dels Catalans havia conclòs. Tots els comandants que havien defensat la ciutat de Barcelona (general Moragues, Villarroel, Dalmau) van ser executats o tancats a la presó. El dia 11 de setembre es celebra anualment la Diada de Catalunya. Aquesta data va suposar una derrota per les terres catalanes, però el que realment es celebra és la fortalesa que es va demostrar arribant a resistir durant catorze mesos un cruel setge.

3.3.1. El Decret de Nova Planta

Finalitzada la guerra les intencions de Felip V respecte al Principat van ser des del principi molt contundents:

“En cuanto a España conviene tenir presente que de ninguna manera se den oídos a proposición de pacto que mire a que los catalanes se les conserven sus pretendidos fueros”.

“Siendo oy lo principal a que debe atenderse el establecer la soberanía, desterrar la irregularidad del gobierno antiguo y reducir aquellos vasallos a la obediencia y sugestión que importa”.

Catalunya havia de ser castigada per desobediència i Felip V va canalitzar totes les intencions a través de El Decret de Nova Planta. Aquest sumari però té antecedents. El Conde Duque de Olivares, ja l'any 1625, va emetre *El Gran Memorial* on per primer cop es fa referència a la *Unidad de España*. Olivares instava a Felip IV a envair aquestes terres i imposar les lleis de Castella. Precisament Felip V, un rei de caire centralista i absolutista, té una oportunitat d'or per aplicar-ho. El Decret de Nova Planta s'imposà per *“justo derecho de conquista”* i ordena que els Regnes *“se reduzcan a las leyes de Castilla”*. Primer, a Barcelona es fa construir una edificació, la Ciutadella. Aquesta servirà per prevenir possibles alçaments. La repressió de Felip V, va provocar la ocupació de edificis simbòlics i també la destrucció de la bandera de Santa Eulàlia emblema barceloní durant el setge. Durant més d'un segle, 30.000 soldats es van instal·lar a Catalunya per evitar conflictes. També, es van clausurar totes les universitats catalanes i se'n va edificar una de nova la Universitat de Cervera.

Pel que fa als aspectes lingüístics i administratius, el català va deixar de ser idioma oficial i es va intentar maximitzar l'ús del castellà, de fet els corregidors (molts d'ells catalans botiflers), tenien les següents ordres: *“prevenir el cuidado de introducir la lengua Castellana en aquel país (...) parece conveniente dar instrucciones de manera que se consiga el efecto sin que se note el cuidado”* i a més es va imposar el model administratiu castellà. Es van col·locar noves autoritats i es van eliminar la Generalitat, El Consell de Cent i la Cort. A més, va

haver-hi una forta pressió fiscal, amb l'aplicació d'un nou impost, el cadastre. També es van destruir alguns llibres considerats contraproduents com el de *Anales de Cataluña*, escrit per Feliu de la Penya.

3.4. La Segona República (1931-1936)

El principi del segle XX va ser una prolongació del segle anterior. En aquell moment, la part més avançada econòmicament a Espanya era Catalunya, però es va veure frenada pels vaivens de la política espanyola. El punt de partida de la II República es situa el dia 12 d'abril de 1931 quan es van celebrar les eleccions municipals i el rei Alfons XIII abandona el tron espanyol. ERC va ser la clara vencedora. Per altra banda, el panorama estatal es concep diferent, ja que encara hi havia un important domini caciquil.

La dictadura anterior de Primo de Rivera havia estat dura per Catalunya, a conseqüència de l'abolició de la Mancomunitat i de la prohibició de la llengua catalana. Així doncs, la República donava sortida a un sistema asfixiant. Lluís Companys i Francesc Macià van anunciar la República Catalana, això sí, dins un Estat Federal espanyol. Catalunya per primera vegada tenia un marge de llibertat més extens. Tot i així, l'Estat de seguida mogué fils perquè la República Catalana esdevingués Generalitat de Catalunya. Aquesta tenia la missió d'elaborar un Estatut que hauria de ser aprovat posteriorment. Marcel·lí Domingo va establir que l'ensenyança fos donada en català i castellà. Els successos encetats entre l'any 1931 i 1933 desencadenen el bienni reformista.

Es duran a terme reformes com les autonomies regionals que pretenien reduir les dificultats nacionals de Catalunya i el País Basc. El dia 20 de juny es va aprovar l'Estatut català on es reflecteixen algunes pretensions catalanes: *“un Estat autònom dintre la República espanyola”* i també *“el poder de Catalunya emana del poble”*. Algunes de les competències que se li atribueixen a Catalunya són: l'ensenyament, la política agrària, la sanitat, la Generalitat obté poder sobre molts impostos... A Espanya, la Constitució s'aprova el 9 de

desembre on aquesta fixa com una “*República democrática de trabajadores de todas clases*”. Alcalá Zamora fou elegit president.

En la II República, entre Catalunya i Espanya van sorgir alguns problemes a causa de l'Estatut. De fet, es va iniciar un moviment en contra aquest, fomentat en part, per la premsa madrilenya. Finalment, va acabar sent retallat. Ara Catalunya, ja no era un “*Estat autònom*” sinó que definia com una “*regió autònoma*” i també s'eliminava: “*el poder de Catalunya emana en el poble*”. En l'àmbit lingüístic el català esdevenia cooficial amb el castellà. Així com el poder sobre l'àmbit educatiu passava a segon pla. Pel que fa a funcionament intern, Catalunya tenia poder però l'Estat es reservava el dret a assolir aquesta matèria. Cal destacar la lentitud en el traspàs de competències de l'Estat cap a Catalunya. Fiscalment, sorgeix un gran conflicte que acaba amb la restricció dels ingressos de la Generalitat. El dia 6 de desembre queda inaugurat el Parlament de Catalunya, amb Lluís Companys al capdavant com a President.

L'any 1933 s'inicia l'anomenat bienni negre. Una forta crisi econòmica internacional i la reorganització dels partits de dretes a Europa van provocar un canvi de Govern. En el cas català, el balanç del bienni reformista és positiu, tot i així la política autonòmica no va ser satisfactòria a causa de la lentitud en aprovar l'Estatut i per les posteriors retallades. L'entrada de CEDA² al Govern es va considerar un perill per a la República, a més, es va afegir la por de que a Espanya passes el mateix que a Àustria on el govern de Dollfus qui va abolir la constitució i va deixar els partits d'esquerres fora de la llei. Alguns territoris catalans van proclamar la República catalana (també anunciada per Lluís Companys), i tot aquest clima va derivar en una declaració d'estat de guerra.

Tota aquesta situació va provocar la suspensió de l'Estatut. L'any 1934 i 1935 estan marcats per un clima de revolta. A causa de tota aquesta situació l'any 1934 es creà un bloc de partits d'esquerra on hi participaven republicans i obrers, anomenat Front Popular o Front d'Esquerres a Catalunya. Finalment,

---

² Confederación Española de Derechas. Agrupació de partits de la II República, inspirat en corrents feixistes.

aquests es va tornar a imposar, i el dia 22 de febrer es va ordenar l'amnistia per part d'aquests. Més tard, s'anul·laria la sentència que abolia l'Estatut.

En conclusió, tots els problemes explicats anteriorment van fer que l'experiència democràtica fos difícil.

3.5. La política franquista envers Catalunya

3.5.1. Breu introducció de la Guerra Civil

Primerament, s'ha de fer una petit anàlisi de la Guerra Civil per poder entendre aquestes repercussions sobre Catalunya. Políticament, es pot agrupar en tres etapes: l'esclat revolucionari (juliol de 1936), l'etapa de governs d'unitat revolucionària (1936-1937) i per últim, el govern del Front Popular (1937-1939).

Catalunya viu una situació convulsa on passen molts fets. Tots els anhels que havia despertat la II República es van enfonsar amb el "*alzamiento*" del general Franco que va conduir a la Guerra Civil (1936-1939). Amb ella van caure, dècades de catalanisme i de renaixença cultural.

Els militars sublevats tenien el suport de bona part de l'exèrcit, La Falange, el gran capital, i els règims feixistes d'Alemanya i Itàlia. Més tard si va afegir l'Església. Catalunya va romandre fidel a la República.

La guerra es va decantar cap el bàndol dels nacionals, després de quantitat de combats (Batalla de l'Ebre,..), moltes bombardejos, fam, exilis massius, el poder queda en mans d'un militar de línia dura: Francisco Franco. Venen anys de persecució a qualsevol mostra de catalanitat. La llengua i la cultura també es van veure afectades.

3.5.2. La repressió franquista a Catalunya

Al febrer de 1939, Franco va aprovar la *Ley de Responsabilidades Políticas*, en aquesta abolia a tots els partits polítics contraris al *Movimiento Nacional* declarant-los il·legals, així com la seva persecució. La història es torna a repetir també en l'àmbit cultural, ja que es reiterarà la prohibició de l'ús del català. En

un article publicat a *La Vanguardia* l'agost de 1939, escrit pel Governador Civil a Barcelona, es poden percebre les fites que volia assumir la dictadura de Franco, en l'àmbit lingüístic català:

“En la reespanyolització cultural de Catalunya espero posar la part principal del meu esforç, des del primer ensenyament fins a l'alta cultura; autèntica i última explicació de molts esdeveniments i actituds lamentables. El nostre formidable Exèrcit, creació sorprenent del Caudillo, va venir aquí en marxa triomfal a salvar els bons espanyols i a vèncer, però no a convèncer, els enemics d'Espanya (...).”

Aquest pretenia la “reespanyolització” de la cultura catalana. El règim franquista era totalitari i centralista, de fet, el “*Alzamiento Nacional*” incorpora el principi del separatisme, d'acabar amb el model autonomista. Tanmateix, els llibres escrits en català foren apartats i destruïts, així com, els noms de rètols de places etc. van ser modificats a favor del castellà. En la premsa no es podia utilitzar la llengua catalana. Totes aquestes conseqüències van conformar un enorme genocidi cultural, això va afavorir el sorgiment de la clandestinitat.

A més, Franco, a l'abril de 1938, va abolir l'Estatut de Catalunya que tants esforços havia suposat als dirigents republicans. El *caudillo* posava fi a l'Estatut d'aquesta manera:

“L'Alzamiento Nacional va significar el trencament amb totes les institucions que impliquessin negació dels valors que s'intentava restaurar. L'Estatut de Catalunya, en mala hora atorgat per la República, va deixar de tenir validesa.

Importa, restablir un règim de dret públic que, d'acord amb el principi d'unitat de la pàtria, torni a aquelles províncies l'honor de ser governades en règim d'igualtat amb les seves germanes de la resta d'Espanya.”

Finalment, l'últim símbol més important de la repressió va ser l'afusellament del president de la Generalitat Lluís Companys a Montjuïc. Hi ha una frase d'aquest dirigent que resumeix l'esperit de la seva ideologia un cop Franco ja estava instaurat en el poder: *“Tornarem a sofrir, tornarem a lluitar, tornarem a vèncer”*.

4. CATALUNYA I ESPANYA POLÍTICAMENT EN ELS ÚLTIMS ANYS

4.1. L'Estatut d'Autonomia de Catalunya de l'any 1979

L'any 1976 es van produir les primeres mobilitzacions per reclamar no només un Estatut, sinó el restabliment de la Generalitat de Catalunya i el retorn del President Tarradellas que es trobava a l'exili. Una d'aquestes manifestacions es va presentar sota el lema: "Llibertat, amnistia i Estatut d'Autonomia". Aquesta va servir d'influència a Suárez per satisfer les reclamacions de l'Assemblea de Parlamentaris Catalans.

El desembre de 1977 es va formar el primer Govern de la Generalitat, i el següent pas que es volia forjar era l'aprovació d'un Estatut que pretenia recuperar l'autogovern que s'havia vist anul·lat des de la II República. Així doncs, es va designar la Comissió dels vint-i-u, encarregada de la redacció de l'Estatut de Sau, que va aconseguir l'aprovació del projecte a finals de l'any 1978.

Un cop transcorregut aquest camí, calia l'aprovació del Congrés de Diputats. Les llargues negociacions van transcorre a l'estiu del 1979, i Fraga Iribarne i Blas Piñar es van consolidar com els principals opositors a les demandes que els dirigents catalans reclamaven. Les reunions entre polítics van ser freqüents, i en aquestes, Suárez va concretar la conflictivitat d'alguns termes com: "nacionalitat" en compte de "realitat nacional", també es van qüestionar els afers de l'ordre públic, la llengua, la cultura, l'ensenyament, les finances i la televisió. De fet, aquest Estatut va acabar sent retallat per Madrid: per exemple, la introducció de Tarradellas va ser eliminada o en ensenyament es passa de la competència "exclusiva" a "plena". Aquesta posició era contrastada amb l'opinió de Barrera (ERC) qui considerava que l'Estatut era insuficient. Al juliol alguns partits (CDC, PSC...) van promoure mobilitzacions a Barcelona per tal d'evitar que retallessin l'Estatut.

Finalment, aquest va ser aprovat a Madrid i només quedava pendent la realització d'un referèndum, que va estar marcat per una alta abstenció. Davant això, alguns polítics com Miquel Roca van afirmar: "*Siguem sincers: això no ha*

anat bé.” Tot i així, el vot positiu va aclaparar un percentatge d'un 88'1%. L'últim pas del procés estatutari involucrava la ratificació a les Corts, on Blas Piñar va recordar a Primo de Rivera dient: “¡Hoy me duele especialmente España!”. L'Estatut va ser posat en marxa el dia 12 de gener de 1980.

Per tant, es podria concloure que l'estat final de l'Estatut a grans trets es va establir d'aquesta manera:

- 1) Catalunya es reconeixia com a nacionalitat.
- 2) Cooficialitat de la llengua catalana i castellana.
- 3) Presència d'un Parlament, un Consell Executiu i un Tribunal de Justícia.
- 4) Algunes competències exclusives com la cultura, el dret civil català etc. i algunes de compartides com la justícia.

Imatge 2: Manifestació a favor de l'Estatut, abril de 1979.

Imatge 3: Estiu del 1978. Integrants de la Comissió dels Vint-i-un negociadors de l'Estatut Català a Madrid amb altres dirigents catalans. D'esquerra a dreta: Anton Cañellas, Antoni de Senillosa, Jordi Pujol, Gregorio López, Carles Sentís, Antoni Gutiérrez, Joan Reventós i Ernest Lluch.

Imatge 4: Carod-Rovira, dirigent del Bloc Català de Treballadors, en un debat.

Font de les fotos (2,3,4,): www.20gencat.cat

4.2. L'Estatut d'Autonomia de Catalunya de l'any 2006

El procés que va desencadenar l'Estatut del 2006, va ser d'una gran transcendència, ja que les seves conseqüències van suposar el revifament d'un moviment sobiranista que s'ha anat consolidant.

La polèmica sobre un nou Estatut català arrenca l'any 2005. Al setembre d'aquell mateix any, es va aprovar al Parlament català el Projecte de Llei del nou Estatut d'Autonomia de Catalunya, concretament amb un 89% dels diputats a favor (CiU, PSC, ERC, ICV) i la resta en contra (PP). Aquest va presentar un primer recurs d'inconstitucionalitat del text al Tribunal Constitucional que li va ser denegat. A banda d'això, el PP va exercir el paper d'antagonista en el procés estatutari ja que va crear una campanya publicitària mostrant el rebuig al projecte.

Poc després, la Comissió Mixta Estat-Generalitat, creada amb la finalitat d'establir una negociació sobre el contingut de l'Estatut, va acabar retocant més de la meitat dels articles. Aquestes modificacions no es van veure en bons ulls des d'alguns partits catalans. El famós *“Apoyaré el Estatuto que apruebe el Parlamento de Catalunya”* que havia promès Zapatero s'esvaïa a passos agegantats.

El consens semblava impossible, però finalment, al gener de 2006, Mas va tenir una reunió amb Zapatero en la qual es pretenia aconseguir un pacte per poder

aprovar l'Estatut al Congrés i al Senat (*Pacte de la Moncloa*). De fet, en els següents mesos es va ratificar en ambdós llocs, amb l'abstenció d'ERC i els vots en contra del PP.

Per acabar, l'Estatut havia de ser aprovat pel poble català en referèndum. Tots els partits van donar suport, excepte PP i ERC. Els primers defensant la inconstitucionalitat del text, en canvi, els segons argumentant la destrucció de l'essència del text original. El resultat va ser favorable pel SÍ, amb un 73'9% dels vots, i pel NO amb un 20'76%, tot i així l'abstenció va ser la gran protagonista (51'41%). Va entrar en vigor el dia 9 d'agost del 2006.

4.3. Els recursos presentats al Tribunal Constitucional i les posteriors sentències

Després que s'aprovés l'Estatut es van presentar 7 recursos davant el Tribunal Constitucional. En primer lloc, el Partit Popular, que considerava 187 articles inconstitucionals. En segon lloc, per part de 5 comunitats autònomes: Comunitat Valenciana, Illes Balears, en aquest cas per reclamar l'apartat referit a l'Arxiu de la Corona d'Aragó (les dos comunitats governades pel PP) etc. I, per últim, el *Defensor del Pueblo* també va presentar un recurs, a càrrec d'Enrique Múgica, que pertany al PSOE.

El Tribunal Constitucional està format per membres del PP i PSOE. En aquell moment, va haver força polèmica entre els dos partits per la renovació d'aquests. Semblava doncs, que el resultat seria clar.

Finalment, la sentència sobre el recurs del PP va sortir a la llum al juny de 2010, i el resultat va ser: 14 articles declarats inconstitucionals, un completament, en canvi, la resta de manera parcial. A més, 27 articles més van ser qüestionats. La sentència va rebutjar les reclamacions de la Comunitat Valenciana, Aragó i Balears. Avui en dia encara queden per resoldre els recursos presentats per la resta de governs autonòmics i el recurs presentat per Enrique Múgica.

Tot aquest procés va generar una enorme tensió entre el Govern Central i la Generalitat, ja que la societat catalana que estava a favor de l'Estatut veia com s'estaven retallant uns drets que aquests havien considerat necessaris.

Aquests són alguns dels continguts analitzats pel Tribunal Constitucional que afecten a l'essència estatutària del text, se'n destaquen dos exemples, en el primer es sentencià "la ineficàcia jurídica" del preàmbul i en el segon, la inconstitucionalitat d'una part:

1) El preàmbul més polèmic sobre el caràcter nacional: *"El Parlament de Catalunya, recollint el sentiment i la voluntat de la ciutadania de Catalunya, ha definit Catalunya com a nació d'una manera àmpliament majoritària (...)"*.

En aquest cas el demandant, el PP, s'hi va oposar considerant-lo inconstitucional ja que segons l'art.2 de la Constitució espanyola aquesta: *"se fundamenta en la indisoluble unidad de la Nación española, patria común e indivisible de todos los españoles"*.

El Tribunal Constitucional sentenciava: *"Los electores catalanes han venido dando su voto a fuerzas políticas que concuerdan en afirmar la definición nacional de Cataluña. Por tanto, tampoco se ve en qué puede contradecir a la Constitución el hecho de que se refleje en el preámbulo la voluntad de los ciudadanos que son sus comitentes."* Però en la sentència afegia: *"La Nación española es el fundamento de la Constitución misma, el sujeto constituyente, y su "indisoluble unidad" no es un flatus vocis, sino la expresión de un designo inequívoco del constituyente, a saber, que no hay otra nación que la española"*.

2) L'àmbit lingüístic. Apartat 1 de l'art.6: *"La llengua pròpia de Catalunya és el català. Com a tal, el català és la llengua d'ús normal i preferent de les administracions públiques (...)"*.

En aquest article el Tribunal Constitucional va declarar la paraula "preferent" inconstitucional, afirmant que ni que el català com a llengua pròpia de Catalunya *"no puede justificar la imposición estatutaria del uso preferente de aquella lengua en detrimento del castellano, lengua oficial en la comunidad autónoma"*.

4.4. La resposta del poble català davant les retallades de l'Estatut

4.4.1. En la primera retallada estatutària

1) La resposta es concreta, primerament, al febrer de 2006 quan la Gran Via barcelonina es va omplir de gom a gom sota el lema: “no a l'Estatut retallat”.

2) La segona manifestació es va produir al desembre de 2007. Impulsada per la Plataforma del Dret a Decidir, volia reflectir la indignació sobre la primera retallada estatutària sota un lema cada cop més ferm i precís: assolir un Estat propi.

4.4.2. En la segona retallada estatutària

3) També l'any 2010 els carrers es van omplir amb un milió i mig de participants segons els organitzadors. El lema de la protesta era: “Som una Nació. Nosaltres decidim”. En aquesta hi van participar ex-presidents de la Generalitat com Jordi Pujol o José Montilla.

4) El paper dels Ajuntaments. Van duu a terme mocions afirmant la seva exclusió moral de la Constitució espanyola. Aquests es va escampar amb molta efervescència pels municipis catalans: el Port de la Selva, Vilafranca del Penedès etc. Cal remarcar que en aquest primer es va signar: el Compromís Municipal Sobiranista de Sant Pere de Rodes.

5) *La dignitat de Catalunya.* La premsa catalana va publicar-ho reclamant que integrants del Tribunal Constitucional que es trobaven fora del termini de la durada del seu càrrec poguessin dictar sentència sobre cap cas, entre d'altres.

6) La polèmica. Sectors de la societat catalana reclamaven que la Constitució andalusa presentava articles exactament iguals que els que a Catalunya havien estat declarats inconstitucionals, a més en aquella regió havien estat recolzats pel PP, els mateixos que després van presentar el recurs al Tribunal Constitucional.

4.5. L'episodi del pacte fiscal i la balança fiscal de Catalunya amb l'Estat

El sistema fiscal espanyol es basa amb la LOFCA, la qual estableix que els recursos de les comunitats autònomes s'han d'obtenir a partir dels impostos, per exemple. Després, tots aquests es donen a l'Administració Central la qual realitza el repartiment en les diverses comunitats autònomes en funció de criteris com el PIB.

Catalunya és una de les comunitats autònomes que aporta més diners a les arques de l'Estat. Del que aquest li retorna de forma directa o indirecta, es genera un dèficit fiscal, més conegut com a "espoli fiscal". Com a solució, Mas proposa un Concert Econòmic, en que els impostos produïts dins la comunitat autònoma siguin gestionats per aquesta, i que comportaria la creació d'una Agència Tributària catalana que posseeixi les competències fiscals fins ara atribuïdes a l'Estat. A canvi, aquest, cada any, ha de rebre una compensació anomenada "cupo".

Aquesta petició catalana, ha encetat una esquerda entre Catalunya i la resta d'Espanya. També s'ha generat polèmica sobre el càlcul de les balances fiscals ja que el Govern Central i Catalunya s'han qüestionat els càlculs del contrari.

Per exemple, mentre al 2005, el territori català tenia un dèficit fiscal d'un -8'4% respecte del PIB català, el Govern Central el situava en un -6'38%. A continuació, es reflecteixen algunes dades sobre la balança feta per la Generalitat.

Taula 2: La balança fiscal catalana amb l'Administració Central, segons la Generalitat catalana

	Flux monetari ³		Flux de benefici ⁴	
	Milions d'euros	% PIB Catalunya	Milions d'euros	% PIB Catalunya
2005	-14.186	-8'4	-10.141	-6'0
2006	-14.493	-7'9	-10.320	-5'6
2007	-15.913	-8'1	-11.136	-5'6
2008	-17.200	-8'6	-11.860	-5'9
2009	-16.409	-8'5	-11.261	-5'8
2010	-16.543	-8'5	-11.258	-5'8
Mitjana	-15.790'66	-8'3	-10.996	-5'7

El dia 20 de setembre de 2012, Rajoy i el President Mas van tenir una reunió on aquest últim va proposar un pacte fiscal, que comportés el concert econòmic català. La resposta de Rajoy va ser el “no” i Mas va qualificar la trobada dient: *“la reunió no ha anat bé”* i *“Catalunya volia superar els trenta anys de sistema de finançament autonòmic i se'ns ha ofert el de sempre, una revisió per l'any que ve”*.

En aquell moment, s'inicia un nou camí. La negativa de Rajoy té una gran transcendència, ja que Mas comença a plantejar-se altres opcions, com la convocatòria d'unes eleccions anticipades amb la intenció d'assolir una majoria prou forta per iniciar el procés actual.

4.6. Les eleccions anticipades del 2012

El setembre de 2012, el calendari polític català, va estar força agitat. Uns dies després de les grans expectatives generades en la manifestació *“Catalunya, un nou Estat a Europa”*, Mas va veure com el somni del pacte fiscal s'estava trencant i va decidir engegar un altre camí. Aquest passava per convocar unes eleccions anticipades, establertes per un 28 de novembre de 2012 ja que *“En moments excepcionals, decisions excepcionals”*.

³ El flux monetari és el més fiable per l'estudi i representa la generació de diners o la corrent de cobraments i pagament (*cash-flow* o flux net de caixa).

⁴ El flux de benefici analitza els ingressos i despeses.

Catalunya és una de les comunitats autònomes que aporta més diners a les arques de l'Estat. Posteriorment, del que aquest li retorna de forma directa o indirecta, es genera un dèficit fiscal, més conegut com a “espoli fiscal”. Com a solució, Mas proposa un Concert Econòmic, en que els impostos produïts dins la comunitat autònoma siguin gestionats per aquesta, i que comportaria la creació d'una Agència Tributària catalana que posseeixi les competències fiscals fins ara atribuïdes a l'Estat. A canvi, aquest, cada any, ha de rebre una compensació anomenada “cupo”.

Aquesta petició catalana, ha encetat una esgerda entre Catalunya i la resta d'Espanya. També s'ha generat polèmica sobre el càlcul de les balances fiscals, ja que el Govern Central i Catalunya s'han qüestionat els càlculs del contrari.

El President deixava un missatge en el qual afirmava, que des del Parlament de Catalunya s'havia votat en diverses ocasions el dret a decidir, i que creia que era el moment de que el poble català l'exercissis, sempre destacant la manera “democràtica i pacífica” del procés.

El tancament d'algunes portes porten a presentar a CiU un programa electoral on el seu màxim exponent és el dret a decidir, argumentant que l'encaix Catalunya i Espanya és difícil. Segons CiU, una de les raons que aportava alhora de justificar l'antelació de les eleccions era demanar el suport majoritari de Catalunya per poder dur a terme el procés sobiranista.

Imatge 5: Resultats de les eleccions anticipades 28 de novembre del 2012

135 Diputats a escollir

Font: www.clavesdeunaelecciones.blogspot.com

Com es veu en l'anterior imatge, la "majoria excepcional" es queda debilitada, ja que el partit de CiU té un descens de 12 diputats. La resta de partits van remarcar el "fracàs" de Mas, per no haver obtingut el resultat esperat. Tot i així, aconseguix posicionar-se com a primera força, i acabarà pactant amb ERC per formar govern. Aquesta amarga victòria, però, no farà declinar la idea del dret a decidir, que continuarà amb el mateix sentit que es va proposar.

En conclusió, la relació dels últims anys entre Catalunya i Espanya no ha estat fàcil. Tot aquest procés ha portat als partidaris de la independència a remarcar quatre afirmacions, que resumides són:

- 1) Espanya no ha satisfet les demandes d'autogovern que Catalunya ha sol·licitat.
- 2) S'ha retallat a la identitat catalana, per exemple amb la sentència del TC.
- 3) Un dèficit fiscal que escanya a Catalunya, i que sembla no voler solucionar-se per part de l'Estat espanyol.
- 4) Incomprensió per part del Govern Espanyol i la provocació d'una barrera emocional.

Aquestes quatre qüestions constitueixen el *boom* que ha marcat la trajectòria actual, i que molts independentistes hagin reafirmat que la opció espanyola no és la millor pel futur català.

4.7. Altres dates destacades

Durant l'any 2013 també hi hagut alguns esdeveniments que han marcat el camí polític. Per exemple, el gener de 2013 es va aprovar la Declaració de Sobirania per part del Parlament Català. Aquesta reivindicava el dret a decidir dels catalans *“D’acord amb la voluntat majoritària expressada democràticament per part del poble de Catalunya, el Parlament de Catalunya acorda fer efectiu l’exercici del dret a decidir.”* Cinc mesos després, el Tribunal Constitucional va declarar nul·la aquesta votació, aprovada per 85 vots a favor.

L’abril d’aquest 2013 també ve marcat per la creació d’un Consell Assessor de la Transició Nacional. Aquest òrgan està format per catedràtics, economistes, professors d’universitat, empresaris, periodistes etc. Les seves línies d’actuació se centren en tres grans afers: estudiar les vies legals que Catalunya té al seu abast per portar a terme la consulta, aconsellar a la Generalitat sobre el transcurs secessionista i propostes pròpies i expandir en l’àmbit internacional el procés de transició nacional.

Finalment, el passat mes de desembre es anuncia la data del referèndum català pel pròxim dia 9 de desembre així com la pregunta d’aquest. Mas també va precisar la voluntat de que el Govern Espanyol transferís a la Generalitat la competència per poder realitzar la consulta.

5. L'ENTREVISTA: ELS DIFERENTS PUNTS DE VISTA SOBRE LA INDEPENDÈNCIA CATALANA

L'objectiu de les següents entrevistes és donar una visió sobre el procés sobiranista, des dels diferents partits polítics, com també des del punt de vista periodístic, com és la de Josep Capella. Ell és un català que viu a Madrid, que està seguint l'efervescència del debat independentista actual.

5.1. Partits polítics

5.1.1. Entrevista a Andrea Montemezzani Moreno

- President de Noves Generacions del PP a Cambrils.
- Vicesecretari del PP del Baix Camp.
- Membre de les juntes directives del PP a la província Tarragona.
- NNGG província de Tarragona.
- NNGG de Catalunya.
- PP Catalunya.

1) Quina posició té davant el procés sobiranista de Catalunya?

En primer lloc, s'ha de deixar clar que els sobiranistes no són els catalans que volen la independència. Personalment, considero que aquests són els catalans i els espanyols (que són el mateix). De fet, sento una gran tristesa davant del procés. És una llàstima que es vulgui crear un malestar, i una situació de distanciament i d'odi a partir d'aquest procés.

2) Veu motius suficients per què Catalunya demani la independència?

No veig motius suficients. És a dir, estic a favor del canvi, però en contra del trencament. La solució als problemes no és tallar-ho tot, sinó reconstruir-ho i d'això se'n pot crear uns llaços més forts amb la resta d'Espanya. És cert, que potser s'han de modificar alguns aspectes, per exemple, entre les comunitats autònomes. Tot i així, Catalunya, el País Basc, Madrid... ja són tractades de

manera diferent, perquè tenen un teixit empresarial molt important, i és normal que tinguin més competències que la resta, però estic absolutament en contra de l'escissió que es vol dur a terme, i per tant, en contra de que es demani la independència.

3) Quina valoració fa de la situació política, social i econòmica de Catalunya i d'Espanya en aquests moments?

Políticament, centrant-nos en Catalunya, la situació és ambigua i complexa, hi ha partits independentistes i partits unionistes, és a dir, que volen una Catalunya i Espanya juntes. Jo defenso aquests últims, tot i així tinc un profund respecte a les persones que no se senten espanyoles, i als partits polítics que ho defensen, però així com també als ciutadans que com el meu cas, sí que es volen sentir i formar part d'un país. Els partits que miren el futur amb la voluntat de partir, de trencar, haurien de adonar-se'n que la millor solució és mantenir-nos units.

Socialment, la paraula que utilitzaria és la desafecció. La societat ha d'entendre que les coses que es fan i que s'estan fent es produeixen perquè siguin millors en un futur. En cap moment, es vol destruir res, com argumenten els independentistes, tot és fa per un futur millor, i això està exigint un esforç de l'Administració Pública.

I, per últim, econòmicament, és cert que la situació està bastant malament. Hi ha certs aspectes que s'haurien d'haver adoptat molt abans (*es refereix a l'últim Govern socialista*), però actualment s'estan fent i, a més, bé, i això ens porta a visualitzar un creixement econòmic, que potser encara no s'està veient en la butxaca dels ciutadans però que com deia Montoro comencem a observar la llum al final del túnel. També cal dir que és molt més atractiu per a la indústria, un país de 47 milions que no pas un de 7 milions. De fet, empreses com Freixenet ja ha dit que seria un error separar Catalunya i Espanya. En definitiva, seguir convivint és la millor opció per a tots (sortir de la crisi...).

4) Com creu que acabarà aquest procés?

En res. L'any 2005, al País Basc, hi va haver el famós Pla Ibarretxe, la situació va acabar sense cap conseqüència, i això, és el que acabarà passant amb tot aquest procés a Catalunya.

5) En l'hipotètic cas que es celebrés el referèndum sobre el dret a decidir sobre el futur de Catalunya, el seu partit acceptaria el resultat de les urnes?

És una pregunta difícil de contestar, perquè primerament, el referèndum no es pot celebrar, ja que com va dir el President Rajoy, el referèndum és il·legal. La Constitució no contempla aquesta possibilitat, i per tant, no pot acceptar de cap manera una qüestió que va en contra d'aquesta.

6) La Constitució espanyola actual és incompatible amb que un poble pugui decidir sobre el seu futur. Creu que s'hauria de reformar i ser més flexible en aquests aspectes?

La Constitució sí que permet a la població triar, però el que no permet és fer-ho de la manera que uns volen, com Jonqueres i Mas. Per una banda, legalment es poden revisar certs aspectes com la transferència de competències però en cap cas el plantejament d'un referèndum. Si aquest és vetat pel Parlament no suposarà un acte anti-democràtic com alguns defensen, sinó l'acte democràtic més pur, ja que és una mostra de respecte cap a la Constitució.

A més, cal veure que una Catalunya independent significaria una Catalunya fora de la Unió Europea, i això, no ho dic jo, sinó la norma 42 de la Constitució Europea.

7) Analitzant altres regions com Escòcia, que també han plantejat el referèndum, com valoraries el procés anglès? Quines similituds o diferències hi veu amb Catalunya?

Primer de tot, la diferència més clara, és que al Regne Unit, no hi ha una Constitució escrita. És cert que hi ha lleis, però no hi ha cap Carta Magna com a Espanya. El sistema que utilitzen es basa amb la recerca d'un precedent (*common law*). Per exemple, a un assassí li imposarem tres anys de presó perquè fa dos mesos una persona que va cometre el mateix delictes també se li

va imposar aquesta pena. De fet, en el cas anglès no n'existeix cap sobre el procés sobiranista i això produeix que no hi hagi cap estipulació dins la legalitat sobre els passos que cal seguir. En canvi, Espanya té una Carta Magna i aquesta s'ha de complir, perquè hi ha determinades unes certes sancions.

8) Qui ha de prendre la decisió sobre la independència de Catalunya? Només aquesta o conjuntament entre Catalunya i Espanya?

Aquesta no té resposta perquè la sobirania nacional ni es vota ni es negocia. Si personalment, hagués d'escollir, crec que s'hauria de fer entre les dues parts. Totes les opinions compten.

9) Independentment de la seva opinió sobre si Catalunya pot arribar a ser un Estat independent o no, li fa la sensació que les coses han de canviar en relació a l'actualitat? Si tot seguís igual, creu que hi ha alguna manera de refer bones relacions i seguir convivint?

Les coses han de canviar. Ara sí, s'han de canviar de la manera que cal canviar-les, és a dir, mitjançant les lleis, seguint uns passos. No es mai massa tard per construir les bones relacions. Espanya i Catalunya tenen molts punts en comú, i el més important és tirar endavant conjuntament, de fet, tenim un passat que ens uneix.

5.1.2. Entrevista a Francisco Chamizo Quesada

-Primer tinent d'alcalde a l'Ajuntament de Mont-roig del Camp.
-Regidor de Turisme, urbanitzacions, pla de barris i hisenda a l'Ajuntament de Mont-roig del Camp.
-Membre de la Junta Comarcal de Convergència Democràtica de Catalunya del Baix Camp.
-8è suplent en les llistes de CiU a Tarragona en les eleccions al Parlament de Catalunya 2012.

1) Quina posició té davant el procés sobiranista de Catalunya?

El procés sobiranista de Catalunya no té marxa enrere. Joestic a favor d'aquest. La situació és complicada sobretot econòmicament (retallades...) aquest fet entre d'altres ha promogut l'inici d'una "campanya" que té com a única solució la independència del poble català. Un dels objectius finals d'aquest procés sobiranista és aconseguir una millor disposició dels nostres recursos, per exemple.

2) Veu motius suficients per a que Catalunya demani la independència?

Sí. No només per temes econòmics, sinó també d'identitat. En aquest últim cas, cal dir que Catalunya ha rebut un atac constant cap a la llengua, cultura etc. per part del Govern central. Un exemple és la llei Wert, que produeix que el procés cap a la independència agafi més força.

Econòmicament, com deia, Catalunya també té motius. Per exemple, un d'ells és que Catalunya aporta més diners a les arques de l'Estat del que posteriorment rep.

3) Quina valoració fa de la situació política, social i econòmica de Catalunya i d'Espanya en aquests moments?

Els tres factors (política, societat, economia) estan molt relacionats, posant el punt de mira en el factor econòmic actualment Catalunya pateix un dèficit fiscal d'uns 16.000 milions d'euros l'any, en relació amb Espanya. Per tant, hi ha moltes polítiques que no s'han pogut dur a terme i consegüentment un seguit de retallades en educació, sanitat etc. La crisi econòmica més el dèficit fiscal amb Espanya, fan que la tresoreria de la Generalitat estigui esgotada. És calcula que amb la independència, hi hauria un descens d'un 10% en l'atur i també una notable rebaixa de les retallades. Catalunya és el motor d'Espanya.

Socialment, el poble català ha demostrat que sent la necessitat d'expressar-se, de fet, ja ha començat en manifestacions multitudinàries i per això, els partits polítics catalans han iniciat tot un procés per ajudar a poder decidir quin és el futur que Catalunya vol. Espanya, políticament, ha volgut girar l'esquena.

4) Com creu que acabarà aquest procés?

Com deia abans, no té marxa enrere. En les eleccions anticipades del 2012, Mas es comprometia a celebrar la consulta l'any 2014. En aquest aspecte, el President ha complert. De fet, ja tenim data i pregunta. La Generalitat ha buscat sempre diàleg però quan el President Mas va anar a parlar amb Rajoy aquest va tancar-se en banda. Jo només espero que l'Estat espanyol obri els ulls. Estaria mentint si digues quin serà el resultat de tot això. L'estratègia que es va proposar des del CiU passava per aconseguir que es modifiqui l'article 150 de la Constitució perquè ens puguin transferir la competència per poder qüestionar la pregunta. Si Madrid diu que no el Pla B són les eleccions plebiscitàries. Quan més aviat hi hagi resposta de Madrid, millor.

5) En l'hipotètic cas que es celebres el referèndum sobre el dret a decidir sobre el futur de Catalunya, el seu partit acceptaria el resultat de les urnes?

Sí, perquè llavors els ciutadans de Catalunya s'hauran expressat de forma democràtica. L'important és que almenys els catalans puguin votar. En tot cas, la independència no és com diuen molts una fractura social, cultural etc. Per altra banda, si sortís que no, s'hauria de seguir treballant com s'ha fet fins ara, sempre per millorar el nostre país.

6) La Constitució espanyola actual és incompatible amb que un poble pugui decidir sobre el seu futur. Creu que s'hauria de reformar i ser més flexible en aquests aspectes?

Sí. La Constitució espanyola actual és va aprovar l'any 1978, i des de llavors només ha sofert una reforma, en el darrer any que van acordar entre el PSOE i PP sobre el sostre de dèficit. Tot evoluciona, no podem estar clavats en el passat, tot canvia i quan una societat ho fa les lleis que giren al seu voltant també ho han de fer. La Constitució ha de ser un llibre obert, i en el tema sobiranista, hauria de ser més flexible i que els polítics espanyols no la poguessin utilitzar com a argument contra el moviment independentista.

7) Analitzant altres regions com Escòcia, que també han plantejat el referèndum, com valoraries el procés anglès? Quines similituds o diferències hi veu amb Catalunya?

En el procés anglès a diferència del català no s'ha posat cap traba. Aquesta última no vol dialogar és tanca en banda, sembla no interessar-li el que Catalunya demana.

Com a similitud entre el procés escocès i català és que ideològicament l'objectiu és el mateix: la independència. A més Salmond, president del Partit Nacional Escocès està treballant pel sí.

Per altra banda, com a diferència podríem destacar les condicions econòmiques. Anglaterra aporta més del que Escòcia després retorna. Aquí, la situació és inversa.

8) Qui ha de prendre la decisió sobre la independència de Catalunya? Només aquesta o conjuntament entre Catalunya i Espanya?

La meva resposta és clara, només Catalunya. Són els 7 milions de catalans qui han d'escollir, perquè són ells qui volen esdevenir o no un nou Estat independent. Pel Govern, tot i que aquest procés no és acceptat, diuen que haurien de ser tots els espanyols.

9) Independentment de la seva opinió sobre si Catalunya pot arribar a ser un Estat independent o no, li fa la sensació que les coses han de canviar en relació a l'actualitat? Si tot seguís igual, creu que hi ha alguna manera de refer bones relacions i seguir convivint?

Hem arribat aquí, a partir d'unes causes com les manifestacions del 2012, 2013 etc. Des de que Rajoy diu que no al pacte fiscal les relacions entre Catalunya i Espanya són complicades. Que les coses han de canviar en relació a l'actualitat la meva resposta és afirmativa, però l'esforç per fer-ho per part de Catalunya s'ha fet. En cas que no s'aconsegueixi la independència la recepta és el diàleg, l'única manera de millorar les relacions i seguir convivint.

5.1.3. Entrevista a Xavier Terré Boliart

1) Quina posició té davant el procés sobiranista de Catalunya?

La meua posició sobre el procés sobiranista és favorable, i més de la manera que es vol dur a terme l'assumpte, és a dir, democràticament.

2) Veu motius suficients per a que Catalunya demani la independència?

Sí. En aquest cas, hi podem col·locar des de motius històrics, econòmics i culturals, per exemple. Catalunya està marcada pel 1714, la història hagués pogut ser molt diferent, però ens va tocar les de perdre. Que aquest país té un passat sòlid, és cert, ja l'any 1000 el Regnat de Catalunya (a més força avançat), existia. La resta de l'actual Espanya estava sota les mans del califat de Còrdova.

3) Quina valoració fa de la situació política, social i econòmica de Catalunya i d'Espanya en aquests moments?

Actualment, la política estatal està tacada de corrupció, falta de tarannà democràtic, i un recel per aconseguir una finalitat on són igual els objectius. També destaco un retrocés en certes lleis (avortament). En la política catalana hi ha dos fronts, uns els que miren per aconseguir la independència i els altres que volen que ni es pugui votar en referèndum. Socialment, aquí hi entra tan Catalunya com Espanya, predominen les desigualtats socials i la desaparició de la classe mitjana. Definitivament, el ric més ric i el pobre més pobre. Però la societat catalana també ve marcada per un moviment independentista que ha

sabut omplir Barcelona de bat a bat o enllaçar tota Catalunya. La societat espanyola s'ha negat entendre-ho.

Econòmicament, la cosa està malament. Jo crec que això no passarà en dos dies com diuen els del PP, sinó que durarà uns 10 anys més.

4) Com creu que acabarà aquest procés?

En la meva opinió, el procés culminarà amb el referèndum. Això sí, encara no es pot mirar més enllà perquè depèn del resultat que tindrà, jo espero el sí.

En el referèndum hi ha dos possibilitats: per una banda, que Madrid declari la seva legalitat, i per tant, que es faci segons la llei espanyola (avui en dia no és possible) o segons la llei catalana. Hi ha una important diferència que rau en l'edat per votar. Si es fes de la primera manera, seria a partir dels 18 anys, en canvi, de la segona manera a partir dels 16 anys.

5) En l'hipotètic cas que es celebres el referèndum sobre el dret a decidir sobre el futur de Catalunya, el seu partit acceptaria el resultat de les urnes?

Sí, perquè estem en una democràcia i el meu respecte és tan per si la societat catalana decideix el no, com si surt el sí. Sinó respectés els resultats com segur que alguns no farien, en quina mena de democràcia estem?

6) La Constitució espanyola actual és incompatible amb que un poble pugui decidir sobre el seu futur. Creu que s'hauria de reformar i ser més flexible en aquests aspectes?

Primerament, la Constitució es va aprovar després d'una dictadura, més de la meitat dels espanyols no l'han votat. A banda d'això, crec que sí que s'hauria de reformar en certs aspectes, els interessos i necessitats actuals d'una societat no són els mateixos que fa 20 anys enrere. Només modifiquen la Constitució pel que els interessa.

7) Analitzant altres regions com Escòcia, que també han plantejat el referèndum, com valoraries el procés anglès? Quines similituds o diferències hi veu amb Catalunya?

El procés anglès presenta una cultura democràtica, ja que el seu Parlament ha aprovat el referèndum. Com a similitud principal crec que els dos defensen la seva identitat nacional. En canvi, una diferència és que Escòcia, històricament, era independent, però va ser voluntari unir-se al Regne Unit. Catalunya va entrar a Espanya per ocupació militar.

8) Qui ha de prendre la decisió sobre la independència de Catalunya? Només aquesta o conjuntament entre Catalunya i Espanya?

La decisió sobre la independència de Catalunya només la de prendre ella. Aquesta és la que ha decidit separar-se'n. El paper protagonista és el de Catalunya, no d'Espanya.

9) Independentment de la seva opinió sobre si Catalunya pot arribar a ser un Estat independent o no, li fa la sensació que les coses han de canviar en relació a l'actualitat? Si tot seguís igual, creu que hi ha alguna manera de refer bones relacions i seguir convivint?

Les coses han de canviar, sí. En aquesta relació actual Catalunya-Espanya, jo crec que el problema el tenen més els espanyols que els catalans. Els primers haurien d'obrir més la ment, i veure que des de Catalunya no hi ha odi. De fet, considero que és més un problema de Espanya contra Catalunya que al revés. A cas, des de Catalunya s'ha promogut un boicot, o no es compren certs productes pel sol fet de ser espanyols?. És difícil canviar les coses quan els medis de comunicació madrilenys posen certs titulars sobre la taula que només fonamenten l'odi de manera que no se'n adonen que ells mateixos l'estan promoven i creant més independentistes. Per aconseguir un fi sembla que tot val i això no hauria de ser així.

Si tot seguís igual, no sé quina seria la manera de seguir convivint, però el diàleg i més comprensió per part del Govern espanyol ajudarien molt.

5.1.4. Entrevista a Eduard Planes Anguera

1) Quina posició té davant el procés sobiranista de Catalunya?

La meua posició davant el procés sobiranista, primer que res és de preocupació, ja que aquest procés pot suposar la fractura social entre iguals.

Em preocupa moltíssim que es pugui arribar a una confrontació civil quan en realitat crec que és una cortina de fum per tapar la mancança d'acció política del govern de la Generalitat i la inoperativitat alhora d'afrontar els temes socials que realment preocupen a la gent com són les pensions, la corrupció...

El que realment cal fer és negociar un nou conveni de financiació amb l'Estat on Catalunya no surti perjudicada sinó que rebi segons el que ha de pagar. Si som un dels motors d'Espanya hem de rebre el que ens cal. Pel que fa al model d'estat preferiria un model federal. Els grans països del món són federalistes: Estats Units, Alemanya...

2) Veu motius suficients per a que Catalunya demani la independència?

Sí, hi ha motius suficients per demanar la independència.

Tothom ha de vetllar pel millor de casa seva, i si negociant amb l'Estat no hi ha forma per a que atenguin les teves preocupacions, cal una forma de pressió i aquesta se l'ha volgut anomenar independència.

Però la independència no és la millor solució, ja que el fet de separar-se d'Espanya també implicaria separar-se de la Comunitat Europea i això no seria

gens beneficiós per a Catalunya, ja que s'hauria d'assumir part del deute de l'Estat Espanyol, les pensions no sé si es podrien pagar perquè la "caixa" és a Madrid, les grans empreses és deslocalitzarien de la nostra Comunitat...

Per tan continuo pensant que la millor forma d'organització estatal és el federalisme i crec que al final, tot i que és vol dissimular una mica, acabarem en aquesta opció.

3) Quina valoració fa de la situació política, social i econòmica de Catalunya i d'Espanya en aquests moments?

La situació política és lamentable. Tant a Espanya com a Catalunya tenim uns polítics que sembla més que mirin pels seus interessos personals que no pels del poble. Sempre dic que els polítics han d'estar al servei del poble i no el poble al servei dels polítics. Ens fa falta estadistes, que són les persones que entren en un govern de forma temporal per tal de servir a la comunitat i ens sobren polítics deshonestos i corruptes que només pensen en sí mateixos i que volen fer de la política el seu mitjà de vida.

La situació social és greu. És absolutament incomprendible com el govern tant de l'Estat com de la Generalitat no actua davant l'augment de la pobresa, de la creixent desigualtat social, l'extermini de la classe social "mitjana", del greu atur juvenil etcètera. Cal un canvi de model social urgent. No entenc el capitalisme com un sistema que ens hagi de portar endavant els pròxims anys, ja que és un sistema només per a uns quants, els rics, mentre que els que tenim menys possibilitats haurem de claudicar davant els seus interessos particulars.

La situació econòmica també és força preocupant. Mai hi havia hagut tan poc estalvi a les llars espanyoles, el % d'atur és una vergonya, els bancs s'enduen els beneficis de l'Estat al ser rescatats. Per mi això és el món al revés. Si es nacionalitzessin els bancs no hauria tants problemes i es podrien destinar les partides pressupostàries al que realment vol la gent, a les necessitats del poble. Cal incentivar el consum pujant sous, beneficiant empresaris per les contractacions, no posar traves administratives per fomentar la feina etc.

4) Com creus que acabarà aquest procés?

Com una pèrdua de temps, de diners i d'il·lusió de la gent, però espero que es pugui aconseguir debatre i arribar a un model federal més just per a tots.

5) En l'hipotètic cas que es celebres el referèndum sobre el dret a decidir sobre el futur de Catalunya, el seu partit acceptaria el resultat de les urnes?

S'hauria d'acceptar sempre i quan el % de la participació fou prou gran per tal de garantir la legitimitat de les urnes.

6) La Constitució espanyola actual és incompatible amb que un poble pugui decidir sobre el seu futur. Creu que s'hauria de reformar i ser més flexible en aquests aspectes?

La Constitució hauria de ser un document revisable cada cert temps per tal de que no quedi arcaica.

Cal una nova Constitució i si fa falta un nou model d'Estat. A Espanya ens regim d'aquest document com si fos la Bíblia pels cristians, però si mirem models d'estat veïns, veuríem que a França ja van per la 5ª República i no passa res. Quan ha calgut un canvi de model d'Estat s'ha fet per tal de millorar els seus ciutadans. Això es el que hauríem de fer aquí, revisar i modificar el que faci falta per ser justos i honestos amb tothom.

A més a més, no hi ha res més democràtic que poder votar el futur d'un poble a les urnes de forma lliure i universal.

7) Analitzant altres regions com Escòcia, que també han plantejat el referèndum, com valoraries el procés anglès? Quines similituds o diferències hi veu amb Catalunya?

La principal diferència entre Escòcia i Catalunya, és que el govern britànic ha permès formular una consulta. Com a similitud podria subratllar-hi les raons identitàries.

8) Qui ha de prendre la decisió sobre la independència de Catalunya? Només aquesta o conjuntament entre Catalunya i Espanya?

La decisió correcta seria que es prengués conjuntament amb la resta d'Espanya, però qui més ha de dir en aquest aspecte és el poble català.

9) Independentment de la seva opinió sobre si Catalunya pot arribar a ser un Estat independent o no, li fa la sensació que les coses han de canviar en relació a l'actualitat? Si tot seguís igual, creu que hi ha alguna manera de refer bones relacions i seguir convivint?

Com ja he explicat cal reformular la situació política d'Espanya vetllant el poder arribar al federalisme de la forma més dialogada, honesta i justa per ambdues parts. Això suposa un canvi radical del sistema, passant d'un sistema centralista a un sistema federalista.

Per tal de seguir mantenint bones relacions cal diàleg, diàleg i més diàleg i si no s'aconsegueix l'entesa cal que el poble es manifesti de la forma més explícita possible per demostrar el que vol. Si ha de ser la independència que sigui independència i si ha de ser el federalisme que sigui aquest, però sempre s'ha d'escoltar la veu del poble que per alguna cosa és sobirà dels seus pensaments.

5.2. Una visió periodística: l'entrevista de Josep Capella

Josep Capella ha estat periodista de Catalunya Ràdio, delegat del diari *Avui* i posteriorment, ha tornat a Catalunya Ràdio com a corresponent a Madrid.

Des de l'any 1998, ha treballat a la capital espanyola com a delegat de tv3.

1) Com es viu a Madrid, socialment, el procés sobiranista de Catalunya? Se li dóna importància?

Primerament, des de Madrid el van voler minimitzar atribuint-ho a una febrada passatgera, que ja ens passaria. Per això després de la manifestació de l'11 de setembre del 2012 que va comportar les eleccions catalanes del novembre, la derrota de CiU, van dir que el *souflè* havia baixat i que era qüestió de temps que la reivindicació s'anés esvaint. Però la Via Catalana d'aquest 2013 els fa canviar els esquemes, tant és així que d'una actitud de certa "comprensió" passen a l'atac directe i furibund. Han vist les orelles al llop i han posat tota la carn a la graella.

Els madrilenys encara creuen que amb una rectificació del president Mas, això s'ha acabat, però no entenen què hi ha al darrere, sempre et diuen que això és cosa de quatre exaltats, que són les elits polítiques les que ho impulsen, i que quan això es punxi s'acabarà tot. No saben que al darrere hi ha una societat civil rica i potent.

Aquí han canviat més les coses, ha pres més relleu del que hi havia fins ara. T'ho dic perquè per experiència, porto més de 20 anys vivint a Madrid fins ara la qüestió catalana era una qüestió de llengua que això els empenya moltíssim. La qüestió de la llengua és vital. Vivien de tòpics, deien que els catalans volien diners i que amb quatre "quartos" s'arreglava però s'ha demostrat que no, primer perquè de "quartos" no n'hi ha i segon perquè no és una moda: això ha començat a calar. I, això s'ha notat en els últims dos anys.

Cada cop es sent més allò de "si se quieren ir que se vayan" amb un to de ràbia i això demostra el canvi social.

2) Políticament, quina valoració fa vostè del citat procés?

Jo crec que hem arribat al límit d'on podem arribar com a poble. Deia fa uns dies el socialista Alfonso Guerra que a l'hora de fer la Constitució del 78 van ser ingenus amb els nacionalistes, que els van enganyar. Jo crec que va ser al contrari, que al 78 ens en vam refiar massa dels espanyols i ens vam creure que en aquells moments no es podia escriure una altra cosa, però que l'esperit amb la que s'aplicaria aquesta llei de lleis seria més obert i més autonomista, però s'ha demostrat que aquest vestit ja no dóna més de si. De fet, hem crescut i aquesta Constitució ja no ens serveix. Es que no ens serveix ni per quedar-nos com fins ara, tampoc serveixen la resta de lleis bàsiques que ens han permès tirar fins ara: ni la del finançament ni moltes altres, ja no valen més pedaços, les tiretes només serveixen per cosetes lleus i la situació nostra ja no s'arregla amb pegats, calen canvis tant substancials que Espanya no ens els donarà. Per tant el procés està més que justificat.

3) No creu que els diferents mitjans de comunicació de la capital adopten una visió partidista en el tema del dret a decidir proposat per Catalunya?

I tant! Són més militants que els nostres mitjans, i sobretot molt bel·ligerants i amb pocs escrúpols. Els d'esquerres, si en queda algun, més sibil·linament, però els de la dreta són cavernaris en aquest aspecte i en molts altres. Tenen més connexió amb el poder, i fins i tot alguns li volen marcar el camí que han de seguir tant el govern espanyol com els partits. No ajuden gens, posen molts pals a les rodes i dificulten molt el procés. En ocasions utilitzen material que saben que és de dubtosa o nul·la credibilitat per paralitzar el procés, Catalunya o els seus dirigents.

No és una qüestió únicament espanyola, està experimentat en altres països en altres processos, però en un règim democràtic com el d'Espanya sobta.

4) Personalment, com pensa que acabarà tota aquesta situació?

Si ho sabés em farien director de la tele, o conseller o ministre. És la pregunta del milió de dòlars que no m'atreveixo a respondre amb rotunditat. Però sense esquivar la qüestió jo ara a 1 de desembre de 2013 crec que hi haurà consulta, no crec que al 2014, més endavant, mig "consentida" per l'Estat i no vinculant. En funció del resultat i de la situació política del moment s'aniria a un procés de reforma constitucional espanyol per canviar el model. Ja sé que la resposta és molt oberta i en certa manera ambigua, però a dia d'avui no sé anar més enllà.

5) Quina és la posició del partits polítics presents en el Congrés?

Podríem dir que hi ha quatre postures. La del Partit Popular és la de la negació rotunda, sempre buscant l'excusa de la il·legalitat i la inconstitucionalitat. Sempre que hi ha una proposta des del govern català, com que a les Corts tenen majoria, allà es vota en contra i sinó l'envien al Tribunal Constitucional i allà es denega. Després hi ha la postura del Partit Socialista que diuen estar predisposats a negociar un canvi d'organització i passar a un sistema federal on no hi hagin les desigualtats entre comunitats. Després podríem dir que hi ha la resta de grups parlamentaris, que són més minoritaris com IU que recolzen el referèndum i estarien disposats a acceptar negociar amb Catalunya el resultat que sortís de la consulta. I, finalment, la posició de Unión Progreso y Democracia que seria la part més radical de la dreta que es neguen profundament, més que el PP i preferirien recentralitzar el país eliminant el sistema de les autonomies centrant tot el poder en Madrid.

6) Com viu un català a Madrid? És fàcil la convivència o ha notat un empitjorament a partir d'aparèixer el tema del dret a decidir sobre el futur de Catalunya?

Respecte a la convivència he de dir que no he tingut mai cap problema ni a partir de l'aparició del tema del dret a decidir ni abans. És cert, que he tingut anècdotes, alguna esbroncada i incomprensió per part de polítics, companys i amics. Com a català que viu a Madrid, he sentit impotència d'haver-me dedicat moltes hores a explicar-me i que mai ningú m'hagi escoltat, és a dir, he intentat per la via del diàleg i la conversa al igual que ha fet Catalunya fent campanyes

com la de "Catalunya acoge" amb diferents governs de Pujol i Maragall on s'han destinat molts diners i no ha servit de res. Una anècdota de les que deia podria ser la següent: a vegades porto pins de la senyera i un dia vaig trobar-ne un de l'estelada i em va fer gràcia i me'l vaig posar. Quan vaig arribar tots els meus companys de la premsa es van quedar al·lucinant, preguntant-se que estava passant si un home tant "equilibrat" com en Capella fins i tot portava una estelada.

6. FOCUS SOCIALS RELACIONATS AMB LA INDEPENDÈNCIA DE CATALUNYA

Sense una societat que promogué el moviment sobiranista català, aquest procés no tindria sentit. Així mateix, quan es parla de grans manifestacions sobre la independència s'ha d'observar el rerefons social que hi ha en aquestes. De fet, el voler esdevenir un país necessita indispensablement, un moviment social fort que pugui reclamar amb fermesa les seves intencions. Com deia l'escriptora lituana Emma Goldman, *“La llibertat no baixarà cap al poble, és el poble que ha de pujar cap a la llibertat”*.

6.1. Assemblea Nacional de Catalunya

6.1.1. Ideologia

Al març de 2012 es va constituir l'Assemblea Nacional Catalana que es defineix com: *“moviment basat en la democràcia de base i la unitat d'acció constituït per assemblees territorials i sectorials.”* L'ANC mostra les dificultats que s'han generat entre Espanya i Catalunya i aporta la seva pròpia solució: la creació d'un Estat Català. És important fixar-se en els moviments que condueixen masses socials per poder visualitzar els punts conflictius i saber què està passant. L'ANC afirma: *“el model autonòmic espanyol demostra ser incapaç de respondre a les expectatives d'autogovern”*. També considera que Espanya irrespectuosament no ha fomentat la llengua catalana, s'ha dedicat a destruir-la. Segons l'ANC, el Govern ha format unes estructures que distancien el progrés català. Per tant, la situació és insostenible, el territori català necessita desprendre's del model proposat per Espanya que va en detriment dels interessos catalans. És per això, que es proposa una organització precisada com a: *popular, unitària i democràtica*.

6.1.2. Objectius

Els objectius de l'Assemblea Nacional Catalana delimitats en la seva declaració fundacional són:

- 1) L'ANC busca una mobilització del poble català (manifestacions, reivindicacions...), pacíficament i democràticament. A més, també reclama la recuperació de la independència política de Catalunya.
- 2) Les Nacions Unides es fonamenten en el dret a l'autodeterminació, perquè el dret de conquesta ha estat la major causa de guerres al llarg de la història. Una de les fites de l'ANC, és que es pugui exercir aquest dret.
- 3) El tercer objectiu és que en el Parlament català, una majoria proposi una consulta per l'autodeterminació. Això sí, sota l'aprovació del marc internacional.
- 4) El quart pas que l'ANC té previst, en cas que els altres tres es complissin, la creació d'una Constitució. També és vital el reconeixement internacional de les Nacions Unides i del territori català en la UE.

En conclusió, l'ANC és un moviment que vol esdevenir el motor de les aspiracions d'una part del poble català. De fet, per aconseguir la seva meta, defineix un procediment que pretenen assolir una fita final: un Estat Català.

6.2. Alguns moviments i manifestacions a destacar

6.2.1. Manifestació "Catalunya, un nou Estat d'Europa"

El lema de la manifestació del 11 de setembre de 2012 va ser clara: *"Catalunya, un nou Estat d'Europa"*. Sota aquesta petició van sortir un milió i mig de catalans als carrers de Barcelona, sis-cents mil van ser pel Govern Central (la guerra de xifres ja és l'habitual). Aquesta marxa va ser convocada per l'ANC amb Carme Forcadell com a protagonista: *"El poble està preparat, i necessitem que el govern i les institucions facin un pas endavant, perquè volem un país lliure i sobirà, volem la independència."* La participació va ser massiva, mil cent onze autobusos vinguts d'arreu de Catalunya. El recorregut va començar a l'encreuament de la Gran Via amb Passeig de Gràcia, per finalitzar en el Parlament català. La marxa es va veure col·lapsada de manifestants, ja que va ser una gran mostra multitudinària que va superar a qualsevol altra anteriorment. Es produeix en un clima tens entre Catalunya i Espanya, influït per diverses polèmiques sorgides en els últims temps, factors econòmics, culturals etc. Fet aquest incís, la valoració del President Mas va ser: *"Avui ha*

estat un gran dia. L'èxit de la manifestació ens reforça molt com a país i s'inscriu en el procés de transició nacional que ha endegat Catalunya." En canvi, Mariano Rajoy n'opina: "Els dirigents catalans s'han de concentrar en el més important; créixer i crear ocupació."

Per altra banda, els partits els que hi van participar van ser: CiU (tot i que Artur Mas no), ERC, alguns socialistes del PSC (Montserrat Tura, Ernest Maragall...) ICV-EUiA i Solidaritat Catalana (SI).

En l'àmbit internacional, en el *Financial Times*, diari britànic, Gardner escrivia: "la marxa de la Diada serà multitudinària i massivament independentista (...) per mantenir els catalans dins d'Espanya, Madrid hauria d'oferir-los un pacte similar al basc. Però això sembla molt improbable". En una línia semblant es mouen els mitjans de comunicació dels cinc continents. *La Vanguardia* destaca en portada: "Catalunya diu prou". En canvi, mitjans madrilenys conclouen: "Mas agita el polvorín", "El juego independentista se le va a Mas de las manos" i "El independentismo catalán logra una histórica exhibición de fuerza" (titulars del ABC, El Mundo i El País, respectivament).

6.2.2. Plataforma del Dret a Decidir

Aquesta va sorgir l'any 2005, estava integrada per diverses entitats culturals, civils, grups parlamentaris etc. Al febrer de 2006, va aconseguir omplir la Gran Via de Barcelona des de la Plaça Espanya fins la Plaça de Catalunya. Un any després, va tornar a sorgir un afany d'indignació de la població catalana, a causa del col·lapse de les infraestructures del territori (aeroport, electricitat...) i la Plataforma del Dret a Decidir va sortir al carrer. Aquesta va anar agafant forma i va aconseguir definir una estratègia que passava per assolir un estat propi.

El següent pas de la Plataforma del Dret a Decidir va ser la recollida de signatures per realitzar una consulta popular en el Parlament català. Però, la proposta d'aquesta va ser descartada. El Moviment Arenyenc per l'Autodeterminació va continuar el procés iniciat, i va convocar la primera de les diverses consultes que es van realitzar, l'11 de setembre de 2009, encapçalada

per la pregunta: “*Està d’acord que Catalunya esdevingui un estat de dret, independent, democràtic i social, integrat en la Unió Europea?* “ (90% d’acord i va participar més de 40% de la població).

Tot i això, la justícia espanyola va decidir que l’Ajuntament d’Arenys de Munt no podia recolzar aquesta consulta. Les conseqüències de tot plegat van derivar en la posta a escena d’altres consultes en 160 municipis de Catalunya, en una primera tongada (desembre 2009) i després en dues dates més, concretament el 28 de febrer i el 25 d’abril del 2010.

6.3. La via catalana cap a la independència 2013

Una manifestació és una demostració col·lectiva en què persones que hi concorren fan visibles les seves conviccions, desitjos, a favor d’una opinió o d’una reivindicació. El passat 11 de setembre de 2013 a Catalunya se’n va produir una. La “*Catalan Way*” com va definir Artur Mas als mitjans internacionals, va ser organitzada per l’ANC amb Carme Forcadell al capdavant. Tenia una proposta ferma: esdevenir un nou Estat a Europa. La Via Catalana cap a la Independència segons el Departament d’Interior comportà la sortida de 1.600.000 de catalans al carrer. En aquest cas, el clam es va produir en forma de cadena humana. Aquesta es va inspirar en la de 1989 de les tres repúbliques bàltiques, Estònia, Letònia i Lituània que al cap de dos anys proclamaven la independència de la Unió Soviètica.

Aquest conjunt de manifestacions en els últims temps, signifiquen l’inici d’un procés de *no-retorn*, és a dir, d’una problemàtica present en la societat que desemboca en fets com la convocatòria de la cadena humana. El recorregut de la Via Catalana és d’un total de 400 km que enllaçaren, inicialment, El Pertús (Catalunya Nord) fins a Alcanar (Catalunya Sud). La cadena humana va passar per tres capitals de província: Girona, Barcelona i Tarragona. L’hora de l’enllaç de mans es va produir a les 17:14. Aquesta hora no és casual, ja que pretenia recordar el 1714, any en que les tropes de Felip V van entrar a la ciutat de Barcelona. A més, també albergava una peculiaritat extra, el recorregut de la Via Catalana coincidia amb la Via Augusta.

6.3.1. Les reaccions catalanes

- **Els partits polítics i l'ANC**

Les reaccions polítiques catalanes són molt diverses, de fet, el President de la Generalitat, considera: *“El Govern espanyol ha d’escoltar la voluntat del poble català perquè si no ofereix cap via per canalitzar la reivindicació, tindrà un problema greu de relació amb Catalunya”*. En canvi, la presidenta del Partit Popular català, Sánchez-Camacho conclou: *“No deixarem que trenquin la nostra convivència, la nostra Catalunya i la nostra Espanya”*. Aquesta no va assistir a cap acte oficial, considerant-los tots ells un foment de l’independentisme. Però, de fet, es va congrega a la Plaça del Rei de Barcelona juntament amb 200 persones per celebrar *“La Diada de Todos”* on va recalcar: *“No deixarem que ningú trenqui la nostra convivència, la nostra democràcia, la nostra Catalunya i la nostra Espanya”*. En la mateixa línia es troba Ciutadans: *“Molts catalans no fem cadenes però volem una Catalunya oberta a la resta d’Espanya”* i també *“El somni d’Artur Mas és el malson de molts”*. Aquesta afirmació de Rivera reflecteix la oposició sobre la idea d’Artur Mas d’organitzar una consulta perquè Catalunya tingui dret a decidir sobre el seu futur. Ciutadans va organitzar una enlairada de globus en les quatre capitals de província catalanes simultàniament, on hi havia impreses la bandera de Catalunya, Espanya i Europa.

Per altra banda, CUP, ERC i ICV es mouen en recorreguts ideològics semblants, Oriol Jonqueres valora: *“La Via Catalana és una manera de demostrar al món la nostra voluntat de ser com a país”*. I, per últim, Pere Navarro líder del PSC confirma: *“És un error fixar data per a la consulta”*.

Jordi Pujol, ex-president de la Generalitat de Catalunya, va participar en la *“Catalan Way”* i proposa: *“Hem de continuar mobilitzant-nos de forma pacífica”, “No podem deixar que ens maltractin”*.

També, Carme Forcadell, resumia la jornada dient: *“No volem ni podem esperar més. La consulta està compromesa per al 2014 i no per al 2016”*.

En totes les opinions anteriors es pot observar els diferents punts de vista que es tenen un mateix fet, en aquest cas de la Via Catalana. Per una banda, uns

partits que defensen la independència de Catalunya i la consulta on la societat catalana pugui expressar la seva opinió. Per altra banda, alguns defensen una Catalunya dins a Espanya però amb una modificació de la seva relació. I per últim, els que afirmen que l'encaix Catalunya i Espanya es favorable i que la seva relació ha de continuar esdevenint la mateixa.

- **La premsa catalana**

En la majoria de diaris catalans destaquen la Via Catalana en portada, valorant-la com un moviment social de gran importància per a la història catalana. La Vanguardia obre en portada dient: *“Via plena a vessar”*. Valora la manifestació positivament, analitzant la situació des de diversos punts del territori català. Jordi Barbeta, escriu: *“La Via Catalana cap a la Independència entrarà sens dubte als annals de la història de Catalunya.”* També una periodista qüestiona: *“L'Estat es mantindrà sord i immòbil com sempre o sabrà llegir el clam de Catalunya?”*.

El Periódico segueix una línia semblant. Antón Losada, professor de Ciències Polítiques, conclou el seu article dient que: *“Catalunya vol votar i decidir. S'ha d'estar molt cec per no veure-ho. Oposar-se a una demanda tan clara i majoritària és perdre el temps. Com més aviat parli la gent, abans deixarem de fer-nos mal.”* També destacar un article on Enric Hernández fa una reflexió sobre les majories silencioses, on obre una altra via de debat polític: *“A la multitud que va nodrir la Via Catalana el Govern central va voler contraposar una «majoria silenciosa» que, al seu parer, rebutjaria la separació d'Espanya.”* Llavors reflexiona: *“Si la protesta contra l'assassinat d'Ernest Lluch va aplegar un milió de catalans, ¿algú s'atreviria a sostenir que els sis milions restants no condemnaven el crim? Les majories i minories no emergeixen de les manifestacions, sinó de les urnes.”*

Finalment, el Punt Avui+, Vicent Sanchis, escriptor del llibre *Adéu, Espanya!* conclou: *“L'èxit de la cadena catalana ha estabornit l'espanyolisme crònic”*.

Imatge 6: El recorregut de la cadena humana

Font: www.elperiodico.cat

6.3.2. Reaccions de la resta de l'Estat Espanyol

Ñ Els partits polítics

Davant la cadena humana, Saéz de Santamaria, vicepresidenta del Govern va marcar la tònica de la jornada, conclouent: *“El pitjor que pot fer un dirigent polític és obligar la gent a dividir-se i a separar-se”*. També va afirmar que el PP està obert al diàleg però això sí, amb una única limitació, la Constitució espanyola. El ministre de Justícia, Ruiz-Gallardón en fa referència: *“Aquesta és la legitimitat que tenen els espanyols i el marc en el que tots hem de respectar”*. Per altra banda, dins del partit hi ha posicions que defensen que l'Executiu no ha cedir en les peticions catalanistes, això podria anar en detriment de la resta dels espanyols.

García-Margallo, ministre d'Exteriors, va enfocar l'assumpte dient: *“una manifestació de la llibertat d'expressió, la democràcia funciona bé a Espanya”*. En general, el Govern d'Espanya subratlla el conjunt de beneficis que comporta la unió Catalunya i Espanya i que la separació d'aquests suposaria un daltabaix econòmic per la regió catalana.

Pel que fa al partit de l'oposició, Alfredo Pérez Rubalcaba afirma que la única solució és: *“Diàleg, diàleg i diàleg”*. Després de la cadena humana també va destacar, referint-se a la relació de Catalunya i Espanya: *“les coses van regular, per no dir malament”*. Finalment, va concloure: *“És la festa de Catalunya. Cal desitjar-los que ho passin bé i que demà tots puguem asseure'ns a dialogar”*.

Un altre partit UPyD (Unión Progreso y Democracia) també s'ha pronunciat: *“Ahir (dia de la Diada) la política va ser substituïda pel populisme. Els partits que no van donar suport a la cadena tenen un recolzament superior als tres partits que van participar en ella.”*

Per altra banda, IU (Izquierda Unida), també insta al diàleg. Concretament, Cayo Lara, el seu líder ha dit en una entrevista: *“S'ha que pactar un diàleg perquè la separació de Catalunya, si es dones el cas, seria dolent per la resta d'Espanya.”*

Per últim el PNB (Partit Nacionalista Basc) encapçalat pel lehendakari Íñigo Urkullu veu en molt bons ulls el fet de la *“Catalan Route”* i el valora amb positivitat el ressò que ha tingut internacionalment. A més, creu que el debat que s'ha establert a la Unió Europea és una oportunitat excel·lent pel País Basc, ja que aquest també vol engegar un projecte independentista basc: *“Euskadi nació europea 2015”*.

Ñ La premsa madrilenya

La premsa madrilenya també ha opinat sobre el procés sobiranista. Per exemple, el diari ABC obre en la portada dient: *“El juego se les va de las manos”*. L'escriptor Fernando García de Cortázar reflexiona: *“¿De verdad creen que van a convertir la cadena de la “vía catalana” en el muro de la vergüenza de la mala consciencia nacional de los españoles?”*. En aquesta, ressalta la idea de que els espanyols no s'han de sentir culpables de la situació que s'està generant des de Catalunya, Cortázar també parla del nacionalisme català: *“Contra lo que está proclamando el nacionalismo catalán, la expansión del independentismo no es el resultado natural de la toma de conciencia de un*

pueblo, ni la llegada jubilosa de una nación oprimida al tiempo de su emancipación. Es el producto de una serie de dejaciones de graves responsabilidades, el resultado de una trama de deslealtades a textos acordados, de renuncia a la palabra dada y de manifiesta mala fe.” Quan Cortázar parla d’haver trencat els pactes, es refereix a la Constitució Espanyola. “Amenazas y mentiras encadenadas.” ,un altre titular destacat d’aquest diari sobre l’esdeveniment.

En un altre diari d’àmbit estatal *El Mundo*, destaca com a titular: “Cataluña encadenada”. El literat Vargas Llosa: “El nacionalismo es eso, un regreso a la tribu”. Sobre les conseqüències de la cadena humana assenyala: “Es terrible que el nacionalismo vuelva a asomar la cabeza, a imponerse, y a obnubilar a comunidades enteras.” També conclou: “Es una tara de la que es muy difícil librarse, si queremos civilización tenemos que combatirla.”

Per la seva banda, *El País* resumeix la jornada afirmant: “El independentismo catalán exhibe su fuerza para acelerar la consulta.” Santiago Pethscen aporta la seva visió sobre la “Catalan Way”, especificant que aquesta no ha de fracturar el país i mostra avantatges d’una Catalunya dins Espanya: “El natural intercambio lingüístico: los catalanes, al aprender el castellano, se hacen con una gran lengua transcontinental.” En la mateix itinerari que altres medis de comunicació Pethscen té en consideració la “mayoría silenciosa”: “El silencio de los contemplativos tiene su razón de ser. El silencio no debe ser pasividad.” L’autor recalca els mètodes utilitzats per Catalunya com a protesta i del victimisme que se’n fa: “Cataluña utiliza unas armas distintas a las de los castellanos, de acuerdo con la idiosincrasia y la época. Frente al viejo poder de la Administración y de las Fuerzas Armadas, aparecen el victimismo y las manifestaciones de masas. Los catalanes son nuestra mitad cualitativa. Debemos aceptarles como tales.”

I, per últim, *La Razón*, titula: “No nos dividiran” juntament amb una bandera catalana i espanyola. En les pàgines interiors destaca: “Los medios de la Generalitat se vuelcan en el independentismo” referint-se al cas polèmic de l’INFO K, programa infantil de tv3, on sortien nens opinant sobre la

independència. Finalment, subratllar la opinió del columnista Pedro Nerváez, que qualifica la Diada: *“La pesadilla ha vuelto.”* També destacar: *“#SomEspanya se convierte en tendencia mundial en Twitter”*.

6.3.3. Ressonà internacional

En els diaris internacionals, la Diada catalana també ha estat força comentada. Podem destacar-ne els següents periòdics:

Començant pel *“The Telegraph”*, la corresponent Fiona Govan explica: *“va demostrar la força del moviment independentista que reclama un referèndum a l'estil de l'escocès”*.

Raphael Minder, del *“The New York Times”*, cita textualment: *“la via catalana va servir com un recordatori punxant pel govern central del president Mariano Rajoy de que l'empeny separatista a Catalunya és un dels principals reptes domèstics de Madrid”*.

Seguint un camí semblant, al *“Financial Times”*, Tobias Buck, al *‘Financial Times’*, afirma: *“oferir noves proves del recent renaixement del sentiment independentista a Catalunya, amb una enquesta assegurant dimecres que més de la meitat de la població de la regió ara dóna suport a crear un estat independent.”*

Un altre diari de ressonà internacional *“The Guardian”*, Stephen Burgen, assegura que *“la independència sempre ha estat una batalla entre Catalunya i Madrid, però a mesura que la recessió continua afectant el país, les demandes per un referèndum creixen”*.

6.4. Treball de camp: la jornada en fotografia

A continuació, es mostren un seguit d'imatges sobre la Via Catalana 2013 de Mont-roig del Camp. Totes aquestes han estat realitzades amb la finalitat d'aprofundir en un esdeveniment social, en que la reclamació sobiranista, n'és el principal exponent. La jornada es va viure amb força serenor, sense cap incident de tipus violent. Les persones que hi van participar eren vingudes d'arreu de Catalunya, l'alegria, la pau, la germanor i l'optimisme van marcar la jornada mont-rogenca. De fet, els carrers eren plens de gom a gom, i les persones més previsores ja van portar cadires plegables i entrepans, per tal de celebrar la jornada de forma relaxada. Cal destacar, la quantitat d'autobusos que van venir fins aquesta localitat, ja que van provocar que la sortida del poble es veiés saturada.

Fotografies 7,8,9,10,11,12,13,14,15,16,17,18: Diversos moments de la cadena humana

Font fotografies (7,8,9,10,11,12,13,14,15,16,17,18): pròpia.

7. COMPARATIVA DE CATALUNYA I ESCÒCIA- CATALUNYA I QUEBEC

7.1. El cas escocès

Històricament, a Escòcia el procés sobiranista comença a agafar forma l'any 1979 (hi ha altres antecedents). Tot i així quan veritablement es produeix un punt d'inflexió és l'any 1997. En aquest es va celebrar el referèndum per la constitució d'un Parlament Escocès que va enfrontar als conservadors (*Think Twice*) i els laboristes i SNP (*Scottish Forward*). Aquest fet és important perquè l'SNP (Scottish National Party) defensa que va suposar el primer pas per assolir la independència. Actualment, l'SNP governa a Escòcia. Alex Salmond al capdavant, ha iniciat el referèndum per la independència. Està previst que es celebri el dia 18 de setembre de 2014, acceptat per Westminster.

7.1.1. Diferències entre el cas català i escocès

- 1) En primer lloc, existeix una diferència econòmica. En el Regne Unit hi ha instaurada la "fórmula Barnett⁵", de manera que Escòcia rep més recursos del Regne Unit dels que retorna. A Catalunya és al revés. Sortir del Regne Unit comportaria la pèrdua del subsidi de Westminster (10.000 milions de lliures esterlines). Salmond preveu que aquest no serà un problema si Escòcia explota els jaciments de petroli del Mar del Nord, descoberts l'any 1966 i que van donar peu a un augment del nacionalisme escocès.
- 2) El Regne Unit funciona a través del *common law* i l'estructura del sistema anglès facilita el desenvolupament del procés. En canvi a Espanya hi ha una Constitució que entrebanca el procés català.
- 3) David Cameron ja s'ha compromès a realitzar els canvis que es necessitin en la legislació per poder dur a terme la consulta. En canvi, a Espanya Rajoy ha mostrat la seva negativa utilitzant la Constitució.
- 4) Políticament, des dels defensors de la no independència a Escòcia, s'ha reconegut que aquesta pot ser viable. De fet diuen: "No és que pensem que Escòcia no pugui sobreviure com un país separat, és que formar part del

---

⁵ Mecanisme utilitzat pels imports de les despeses públiques assignades a Irlanda del Nord, Escòcia i Gal·les.

Regne Unit és la millor opció possible per al nostre futur”. La diferència amb Espanya és que mai cap polític partidari del no ha dit aquestes paraules.

5) Dins l'esquema català, s'intentaria desvincular-se de la monarquia, en canvi, Salmond ha afirmat que en cas que Escòcia sigui independent voldria seguir vinculat a la monarquia.

6) La ciutadania espanyola, segons diverses enquestes, ha declinat l'opció de que Catalunya sigui independent, mentre que un 52% dels anglesos donen suport a l'increment de competències transferides a Escòcia i un 32% a favor de la seva independència. Per altra banda, els catalans es situen al voltant del 50% a l'hora de dir que sí i un 30% diuen que no a la independència. A Escòcia la situa es inversa.

7) La moneda. Una Catalunya independent buscaria quedar-se a la Unió Europea amb la conseqüent conseqüència de continuar amb l'euro. A un 75% dels escocesos els provoca rebuig la idea de perdre la lliura esterlina i adoptar l'euro.

8) En la independència catalana hi té molt a veure el factor econòmic. En canvi, a Escòcia el pes recau més sobre qüestions identitàries.

9) La pregunta del referèndum. Escòcia planteja una única pregunta: “Escòcia hauria d'ésser un país independent?”. En canvi, la pregunta catalana està composta per dues preguntes. La primera diu: “Vol que Catalunya esdevingui un Estat?” I la segona conclou: “En cas afirmatiu, vol que aquest Estat sigui independent?”.

7.1.2. Semblances entre el cas català i escocès

1) Els dos processos tenen el mateix objectiu: aconseguir la independència dels seus territoris i fer-ne una millor gestió dels seus recursos.

2) Els dos territoris proposen tres maneres de resoldre el problema. Els partits anglesos i escocesos plantegen: en primer lloc *l'status quo*, és a dir, deixar el mateix model que l'actual (a Espanya aquesta ideologia l'encapçala, per exemple el PP). En segon lloc, la *devolution* (tot i que també lluitava per la constitució d'un Parlament Escocès defensava la transmissió de més competències cap a Escòcia), a Catalunya constituiria no en el fons, però sí en algun aspecte amb la tercera via. La *devolution* es va intentar dur a terme a

Escòcia l'any 1979 per mitjà d'un famós referèndum que va acabar fracassant, de fet, va suposar l'ascens de Margaret Thatcher al poder, que va fer incrementar encara més les reivindicacions independentistes. I per últim, la independència (partits com ERC etc.)

3) Algunes similituds històriques. L'any 1603 es produeix l'Unió de Corones entre el Regne dels Escocesos i Anglaterra, a causa d'interessos dinàstics. Tot i així, els escocesos van poder conservar aspectes com el *kirk*, el sistema legal, educatiu que han portar a la preservació de part de l'essència nacionalista escocesa. Per qüestions successòries (no comparables), també és van unir Castella i la Corona d'Aragó. La conservació d'alguns trets han aconseguit que avui en dia existeixin diferències identitàries amb els seus propis països, raó defensada amb ambdós casos per demanar la independència.

4) En el referèndum català i escocès hi podran participar els majors de 16 anys.

7.2. El cas quebequès

La història del Quebec arrenca l'any 1608 amb Champlain. Però, l'establiment dels orígens del seu procés sobiranista es remunten en la Revolució Tranquil·la (1960). Aquesta conforma un conjunt de canvis profunds que són el punt de partida del nacionalisme quebequès molt tradicionalista i influït pel catolicisme. Les tensions entre Quebec i Canadà han estat diverses: l'entesa del Llac Meech (1978) o Charlottetown (1980), que defensaven el Quebec com a societat diferenciada, que el règim de despesa passes en mans del govern provincial etc. Aquests va acabar fracassant, veien frustrades els anhels dels quebequesos i de fet, conformen les causes del referèndum de 1995. Un altre punt de distanciament es produeix l'any 1999 amb l'Unió Social Canadenc, tots els territoris obtingueren fons del Govern Central, excepte el Quebec.

7.2.1. Diferències entre el cas català i quebequès

1) En el cas quebequès ja s'han produït dos referèndums sobre la qüestió sobiranista. El primer l'any 1980 (59'86% en contra; 40'44% a favor). El segon l'any 1995 (50'56% constituïen el no; 49'44% defensaven el sí). En canvi, a Catalunya no se n'ha produït cap.

- 2) Existeixen moltes diferències entre la pregunta del referèndum català i quebequès. En el segon referèndum, hi hagut molts problemes ja que la pregunta plantejada era molt llarga i ambigua: “Està vostè d’acord amb que el Quebec arribi a ser sobirà després d’haver fet una oferta formal al Canadà per una nova associació econòmica i política en l’àmbit d’aplicació del projecte de llei sobre el futur de Quebec i de l’acord firmat el 12 de juny de 1995?”. La pregunta català és més senzilla i clara.
- 3) A diferència d’Espanya, al Canadà existeix la Llei de Claredat (2000), derivada dels problemes en la pregunta del 1995. Estableix els passos que un territori ha de seguir si després d’un referèndum volgués entrar en negociació amb el Govern del Canadà per assolir la independència. Al Quebec, alguns creuen que és massa restrictiva, tot i que contempla la possibilitat de celebrar un referèndum i dur a terme la secessió, en canvi, a Catalunya aquest no és contemplat per la Constitució.
- 4) El referèndum de Catalunya es troba sobre la taula, ja amb data i pregunta, també per exemple Escòcia. En canvi, Canadà només s’ha plantejat una possibilitat d’un futur referèndum, després de que el Parti Québécois hagi recuperat el poder amb Pauline Marois al capdavant.
- 5) Canadà és una monarquia parlamentària, però també un sistema federal. Per tant, aquest territori respondria a la tercera via proposada pels socialistes com a solució al conflicte català.
- 6) En el Quebec, el factor econòmic no és tan rellevant com a Catalunya. Això és produït perquè aquest territori va experimentar un ràpid creixement econòmic després de la Segona Guerra Mundial i al tenir una economia sòlida, el factor es considerat en un grau inferior. Això no significa que no sigui important.

7.2.2. Semblances entre el cas català i quebequès

- 1) El Quebec comparteix amb Catalunya el tenir una llengua diferent respecte al país en que es troba (francès-anglès; català-castellà). És un factor important, ja que els independentistes argumenten el factor cultural, com un element de pes per demanar la secessió.

- 2)** Els dos territoris (en cas que el Quebec tiri endavant el referèndum), tenen com a objectiu comú assolir la independència respecte als seus països.
- 3)** Context històric. Catalunya fins al segle XVIII va poder tenir unes institucions i legislacions autònomes, això va comportar la preservació de part de la seva essència cultural, i per tant, diferències de fons amb Espanya. El cas del Canadà tot i que es va mantenir sota el control francès fins al segle XVIII, construïa una manera de funcionar molt diferenciada de la resta del Canadà que era britànica.

8. L'HIPOTÈTIC ESCENARI DESPRÉS DE LA INDEPENDÈNCIA CATALANA

8.1. L'anàlisi econòmic

El possible escenari que es fórmula després d'una hipotètica independència està en el centre del debat. Ja que aquest apartat, es basa en hipòtesis futures, per no posicionar aquest treball a favor d'uns o dels altres es destaquen les visions que existeixen sobre la futura economia catalana.

8.1.1. Escenari defensat pels partidaris de la independència

Aquest està configurat per alguns empresaris, economistes, polítics etc. que afirmen que una Catalunya fora d'Espanya tindria un major atractiu i especifiquen que el nombre d'inversors en l'hipotètic país aniria "*in crescendo*".

- 1) Segons Mas-Collell, hi ha països a Europa amb una renda per càpita més petita que la catalana i que són viables. Per exemple, Dinamarca: té un PIB de 206.000 milions d'€, 5'5 milions d'habitants i 43.000 km₂. Catalunya té un PIB de 210.000 milions d'€, 7'2 milions d'habitants i 32.000 km₂.
- 2) Una Catalunya independent tindria més recursos econòmics ja que el dèficit fiscal actual desapareixeria. Es calcula que cada dia desapareixen de les butxaques catalanes 60 milions d'€, que signifiquen 8.400 € a l'any per cada català.
- 3) Segons els defensors de la independència, aquesta millora podria explotar la construcció d'infraestructures, per exemple, l'Eix Mediterrani que podria esdevenir la porta logística d'Àsia. Això, comportaria una millora en la balança comercial, efecte positiu en el teixit empresarial. Actualment, aquest és obviat per l'Estat que recolza la idea del corredor central. A més, es subratlla de disbarat, el fet que des de Madrid es prioritzi un model ferroviari radial, quan les exportacions catalanes representen un 26'7% del total espanyol.
- 4) Les pensions. Actualment, estan pagades per la població activa ocupada. Una Catalunya independent amb el dèficit recuperat mantindria el

nivell de pensions, i fins i tot, tindria marge per donar una paga extra de 1.000€ als jubilats.

5) La moneda. Països com Ciutat del Vaticà, San Marino o Mònaco han adoptat l'euro i per exemple, no formen part ni de la Unió Europea. En definitiva, Catalunya també podria tenir-la.

8.1.2. Escenari defensat pels partidaris que no volen la independència

- 1) Un Estat implica una despesa molt gran que Catalunya no pot assumir.
- 2) Les inversions estrangeres apostarien per altres països amb més credibilitat, ja que una Catalunya independent produiria inestabilitat. A més, es més atractiu un mercat de 47 milions de persones, que no pas de 7.
- 3) Segons alguns economistes, com Àngel de la Fuente concreta que es passarien de 27.250€ de renda per càpita a uns 22.000€. És a dir, sosté que cada any cada habitant català perdria 5.000€.
- 4) Segons els detractors de la independència, moltes empreses es deslocalitzarien, l'IESE⁶ prediu que suposaria 25.000 milions d'€ de pèrdues pel mercat català.
- 5) Hi hauria una caiguda del PIB català d'un 20%, i conseqüentment s'equipararia a la mitjana actual del PIB espanyol a causa de les dificultats per incorporar-se de manera fluïda en l'economia global.
- 6) Alguns no partidaris, diuen que Catalunya podria tenir moneda pròpia (euro) però hauria de veure's sotmesa a factors com la desconfiança internacional. Altres argumenten que no tindria ni euro ja que Catalunya es trobaria fora de la UE.

8.2. Anàlisi polític

Aquest terreny està marcat per una qüestió fonamental: Catalunya i la Unió Europea. A continuació, es reflecteixen les diverses respostes realitzades per polítics i entesos.

---

⁶ Institut d'Estudis Superiors de l'Empresa.

8.2.1. Catalunya sí que podria formar part de la UE

El professor Graham Avery, que ha estat assessor de molts països que s'han adherit a la UE, afirma que els habitants de Catalunya han adquirit els drets com a ciutadans europeus i que, per tant, ser membre de la UE no hauria d'esdevenir cap barrera. Això sí, els termes d'adhesió s'haurien de negociar entre el referèndum i la proclamació de la independència. També argumenten, que a la UE no l'interessa desprendre's de Catalunya, ja que és un contribuent net, i per tant, aporta més diners a la Unió Europea del que després li retorna (*veure imatge 1*).

Segons el professor de Dret Internacional de la URV, González Bondia, defensa que actualment, *“cap norma no impedeix que un estat sorgit d'un procés d'independència d'un estat membre de la Unió Europea en pugui esdevenir un nou membre”*.

Catalunya com ja membre de la UE, només hauria de pagar una quota de l'1% del PIB (2.100 milions d'€) que ajudarien a finançar el pressupost de la UE.

Tot i així, Mas en unes recents declaracions afirma: *“la Unió Europea hauria de trobar uns mecanismes transitoris per poder acollir sense traumes a aquests nous Estats sigui l'escocès o sigui el català.”*

8.2.2. Catalunya quedaria fora de la UE o tindria dificultats per accedir-hi

Molts afirmen que Catalunya es quedaria fora de la UE o que el seu accés seria gairebé impossible d'assolir. La Comissió Europea ha respòs que una Catalunya independent quedaria automàticament fora de la Unió Europea. Joaquín Almunia, comissari de la Unió Europea també s'ha decantat en aquesta línia. Alguns partidaris del sí intenten desfer aquest escenari afirmant que la UE rep molta pressió per part de l'Estat Espanyol. Per altra banda, Jaume Duch, portaveu del Parlament Europeu, també veu més que improbable que una Catalunya independent pugui aferrar-se a la Unió Europea. D'entrada

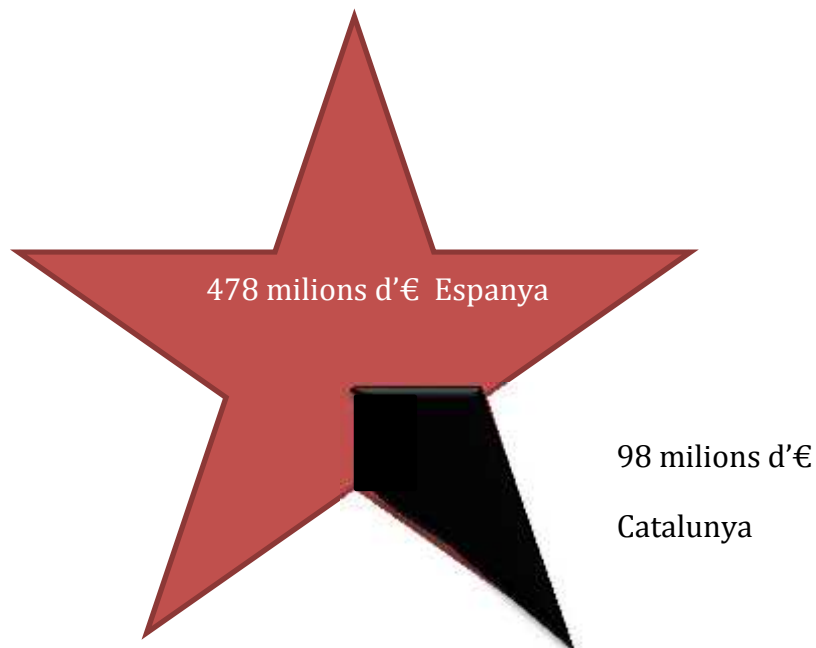

conclou que en quedaria fora i que els passos que hauria de seguir per reincorporar-se són:

- 1) Aprovació de les Nacions Unides, per 2/3 com a mínim del Consell de Seguretat, sense cap vet.
- 2) Després hauria de tornar a la Unió Europea i aconseguir 28 acords de 28 governs amb una conferència intergovernamental de tots els països.
- 3) Aconseguir les 28 ratificacions del 28 parlaments.
- 4) Ratificació del Parlament Europeu.

Duch afirma que segurament Catalunya es quedaria fora de la UE, perquè aquesta sèrie de requisits no es complirien començant per Espanya, que probablement votaria en contra.

Imatge 19: Aportació d'Espanya al Banc Central Europeu, i el percentatge que hi aporta Catalunya.

Font: *sj.cat*

8.3. Anàlisi social

En aquest camp, s'ha format un gran debat ja que hi ha molts unionistes que defensen que una Catalunya fora d'Espanya podria generar una crisi social. A continuació es reflecteixen les diverses perspectives sobre la societat.

8.3.1. Escenari social defensat pels independentistes

- 1) Un Estat Català comportarà més benestar social, ja que la societat catalana comptaria amb més recursos i per tant, un nivell de vida més elevat.
- 2) Socialment, s'han dut a terme moltes manifestacions multitudinàries, la resolució d'aquestes amb la independència significaria un sentiment de reconfortació, d'il·lusió i de progrés.
- 3) Les relacions institucionals entre Catalunya i Espanya podrien establir-se de manera constructiva, inclús més que les actuals. Per exemple, El Consell de Transició Nacional ja ha proposat formar un Consell Catalano-espanyol que recorda al model de Benelux. També s'hauria pensat de crear un Consell Ibèric juntament amb Portugal i Andorra. Això allunyaria els conflictes, i la societat catalana i espanyola treballarien més cohesionades.
- 4) Actualment, hi ha molts catalans que provenen de descendència castellana o d'altres orígens, i Catalunya, sempre ha estat cohesionada, per què hauria de canviar si s'independitza?

8.3.2. Escenari social defensat pels contraris a la independència catalana

- 1) La independència portaria a un conflicte i divisió social a Catalunya, ja que hi ha moltes persones que no la volen i comportaria un clima de tensió i de mal estar dins l'hipotètic Estat Català.
- 2) Les persones castellanoparlants a Catalunya perdran tots els seus drets. No es tenen en compte el gran nombre de gent espanyola emigrada a Catalunya.

- 3) Hi ha molts símbols que uneixen la societat catalana i la resta d'Espanya que podrien veure afectats: les competicions esportives com la Lliga Espanyola (Barça, Madrid), la Loteria de Nadal (tot i que ara ha sorgit la Grossa Catalana), els medis de comunicació etc.
- 4) Marginació de la cultura espanyola i per tant, una fractura social amb les persones que se senten espanyoles.

9. LES VIES PER ASSOLIR LA INDEPENDÈNCIA MARCADES PER LA GENERALITAT DE CATALUNYA

Segons el Consell Nacional de Transició existeixen cinc vies legals per tal de poder realitzar un referèndum vinculant per al futur català.

9.1. Referèndums autonòmics de l'article 92 de la Constitució

Aquest es concep com la manera més ràpida d'assolir un possible l'objectiu. Si s'acceptés que aquesta via de referèndum autonòmic està implícita en l'article 92 de la Constitució Espanyola, l'Estat podria convocar-lo, i fins i tot, podria establir la pregunta. El paper de la Generalitat en aquest cas seria secundari, tot i que, el Govern a través del dret de convocatòria podria ampliar-lo.

Per altra banda, aquesta via és la menys feixuga, ja que és la que menys objeccions de constitucionalitat planteja. Cal especificar que si els referèndums de caire autonòmic no es consideressin implícits en l'article 92 com alguns defensen, es plantegen dues solucions més:

- 1) La Generalitat hauria d'instar a l'Estat una remodelació de les modalitats de referèndum (LORMR).
- 2) L'acceptació d'una convocatòria de referèndum per a tots els habitants a nivell de l'Estat espanyol.

Aquesta segona opció, però, presenta un gran inconvenient segons la Generalitat, ja que si es realitzés en l'àmbit estatal podria ser que l'Estat donés el resultat com a jurídicament vinculant, de forma que el vot dels catalans representaria una ínfima part.

Això sí, a partir d'aquesta opció, si els resultats entre catalans i la resta d'espanyols fossin molt diferenciats podrien posar en evidència la problemàtica actual que existeix entre aquests dos territoris i es podrien extreure els suficients arguments jurídics per tal de que l'Estat hagués d'acceptar la voluntat dels catalans.

9.2. La delegació o transferència de competències de l'article 150.2 de la Constitució

Aquest camí és el que Escòcia ha escollit per tal de dur a terme el seu referèndum, i en el seu cas, ha estat acceptat pel Govern britànic. Posant la mirada en el cas català, aquest trajecte ja ha estat aprovat pel Parlament el dia 16 de gener del 2014. No obstant això, l'inconvenient principal que podria presentar és la negativa de les Corts Generals. Tot i així, la Generalitat afirma que les raons de declinació d'aquesta proposta haurien de ser inexistents.

En aquest cas, no es plantegen més problemes jurídics que el procediment anterior. També, tot i que l'Estat tindria una gran participació en el procés, la Generalitat podria ser partícip.

9.3. Els referèndums de la llei catalana 4/2010

Aquest recorregut podria esdevenir el més reticent per part del Govern espanyol, ja que és on hi ha més tendència a estipular-hi problemes de constitucionalitat.

De fet, aquests ja s'han originat davant el Tribunal Constitucional on l'Estat ha al·legat que la matèria del referèndum és exclusivitat de la Constitució Espanyola, deixant així, la llei catalana al marge. Actualment, aquest recurs està pendent de sentència. Segons Consell Assessor per a la Transició Nacional *“el Tribunal ja ha aixecat amb “cauteles preventives” la seva suspensió”*. Per altra banda, alguns partidaris de la consulta argumenten que l'Estat hauria d'emparar el Dret com a instrument per conduir de manera jurídica la reclamació de molts catalans, en compte de frenar-la.

En definitiva, malgrat tot, l'essència d'aquest camí pretén que l'Estat només participi en el procés com a element d'autorització d'un referèndum, que estaria convocat per la Generalitat catalana. L'avantatge més gran és el protagonisme que la societat catalana podria arribar a absorbir en un primer moment, ja que aquest trajecte podria estar sol·licitat segons la legalitat, pels ciutadans, l'ens local i el Parlament català.

9.4. Les consultes populars de la proposició de llei que s'està tramitant al Parlament de Catalunya

En aquest trajecte es precisa que si l'Estat tingués la pretensió política de cercar la consulta per aquest camí, solament hauria d'acceptar que els criteris emprats per qualificar les consultes populars i distingir-les del referèndum, (sobretot pel que fa a les persones que haurien de votar) són suficientment eloqüents com per concloure que no es tracta de referèndums emmascarats. També cal destacar que la convocatòria d'una consulta, requeriria un esforç de l'Administració Central ja que el terme de competència hauria de ser concebut de forma més ampla per tal de poder aconseguir la meta a través d'aquest mètode.

Aquesta via però, pot suscitar més problemàtiques inconstitucionals que altres fórmules anteriors com per exemple la relacionada amb l'article 92 de la Constitució Espanyola i l'article 150.2. Per últim cal remarcar, que en aquesta tan el President de la Generalitat com els habitants de Catalunya poden demanar una consulta de forma simultània.

9.5. Sol·licitar la reforma de la Constitució espanyola

El profit més gran d'aquesta via, és que a diferència de qualsevol altre cas, no es poden presentar recursos ni al·legacions referides a la inconstitucionalitat. En la Constitució Espanyola no hi ha clàusules d'intangibilitat, és a dir, si algú

s'oposa a aquest mètode no té arguments constitucionals per poder-ho defensar. Així doncs, el refús es donaria per motius polítics.

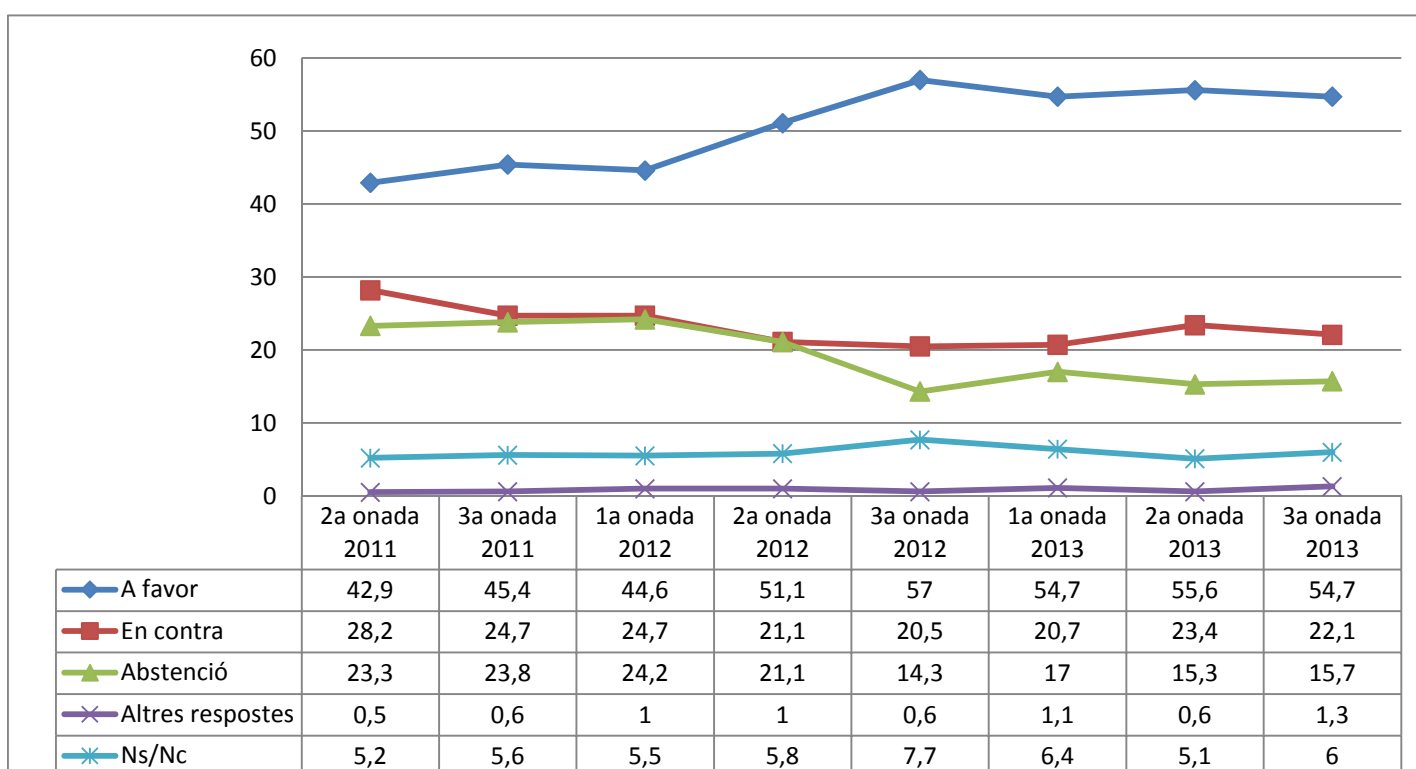
Si el que es persegueix és introduir a la Constitució el referèndum en l'àmbit autonòmic, i que precisament siguin les comunitats autònomes les encarregades de la gestió, en els àmbits no precisats com a llei orgànica, caldria una reforma de l'article 67, 92 i 149.1.32. Per altra banda, si el que es proposa és que les comunitats autònomes assumeixin la competència del referèndum sobre una qüestió que segons el resultat exigeix una reforma constitucional, el procés es tornaria més difícil.

10. L'EVOLUCIÓ DE L'INDEPENDENTISME CATALÀ

Una bona manera de reflectir els interessos de les persones i les seves opinions és a través d'enquestes, ja que aquestes poden mesurar la "temperatura" d'un país envers a diverses qüestions, en aquest cas, sobre la independència de Catalunya. A continuació, es mostren dos gràfics que ensenyen l'evolució d'aquesta premissa, que van molt lligades amb diferents esdeveniments que van succeir.

Gràfic 2: Resultats de les enquestes a la pregunta: Si demà es fes un referèndum per decidir la independència de Catalunya, vostè què faria?

Font: Centre d'Estudis d'Opinió (CEO)

10.1. Conclusions gràfic 1

En aquest gràfic es reflecteixen les diferents variables sobre la qüestió sobiranista.

Aquestes dades van començar a ser preses en el moment que es va començar a plantejar el referèndum català. Primerament, en la part més elevada del gràfic, a força distància de la resta d'opcions, es situa la opció a favor de la independència de Catalunya. Aquesta representava un 42'9% en la 2ª onada

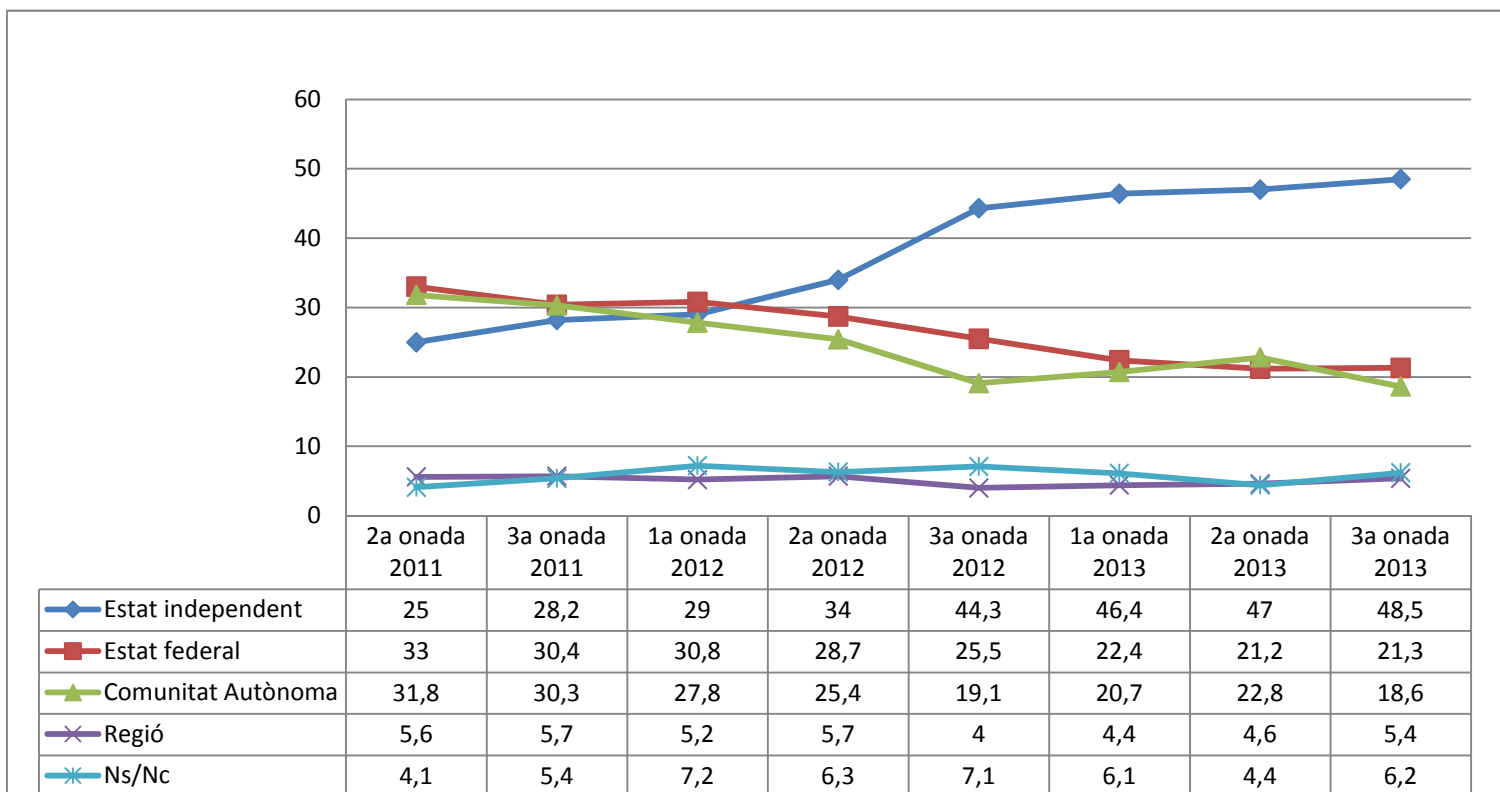
de mitjans de 2011, de fet, es veu com al llarg d'aquest any la variable és manté sense vacil·lacions. No obstant això, a partir del 2012 té una clara tendència a l'alça, en concret, a la 3ª onada del 2012, moment en que Catalunya va viure una gran manifestació independentista multitudinària, llavors el percentatge es va situar en el 57%. I, per últim, en el 2013 no es produeixen canvis (54% aprox.).

Per altra banda, la opció en contra, al llarg de totes les onades no varia gaire. El moment de menys efervescència també es troba en la 3ª onada del 2012, que com es deia, hi ha un *boom* de l'afany independentista. Posteriorment, té una lleugera tendència a l'alça.

I, per finalitzar, l'abstenció. Aquesta acostuma a assolir uns valors semblants a l'anterior variable. La quota és força alta, i això pot donar peu a pensar en l'existència d'un percentatge elevat d'indecisos, és a dir, molts catalans no tenen clar si la millor elecció és quedar-se dins d'Espanya o no. Aquest pot ser degut a factors com la incertesa del plantejament d'un futur català independent etc. En el gràfic es mostra com la seva evolució és molt estable, només destacar la recaiguda en el tercer trimestre del 2012. Precisament, les tres variables tenen importants modificacions en aquesta data. Per tant, això significa que hi ha possibilitats que la força dels moviments socials, molt potents, tinguin una forta vinculació en els resultats.

Gràfic 2: Resultats de les enquestes en que es plantejava quin model d'Estat volen els catalans per al seu territori.

Font: Centre d'Estudis d'Opinió(CEO)

10.2. Conclusions gràfic 2

Quan es planteja quin és el model d'Estat que un català vol, quatre opcions són les que es troben sobre la taula actualment. Per començar, el voler esdevenir independent, un Estat federal o continuar sent una comunitat autònoma, l'any 2011 parteixen gairebé de la mateixa base (25%, 33% i 31'8%, respectivament). L'evolució de la primera variable és favorable. L'opció independentista, com es mostrava en el gràfic anterior té un important ascens l'any 2012, tot i que en el 2013, el percentatge continua enfilant-se. Pel que fa a les altres dues opcions, es situen en una mateixa línia, i la seva tendència és clarament a la baixa. De fet, per exemple, actualment es situen en el 21'3% i 18'6%. Això denota que tan la tercera via defensada per partits com el PSC i la continuïtat del model actual recolzat pel PP, es veurien afeblits. El descens podria vindre provocat per l'augment de l'independentisme, que sembla evident i per altra banda, pel descontent que genera el sistema actual. Aquestes

persones, podrien convertir-se a la llarga en indecisos, és a dir, submergits en el desconcert.

Per acabar, l'última opció és esdevenir regió que es troba al voltant del 5% al llarg de les diferents enquestes.

11. UNA ALTRA VISIÓ DE LA QÜESTIÓ SOBIRANISTA: OPINIÓ PERSONAL

El meu treball ha estat en tot moment objectiu, basant-se en la major quantitat d'opinions possibles, i en cap moment s'ha posicionat a favor d'uns o d'altres. Però, permeteu-me que com d'opinions es tracta, destacar-hi la meva.

En primer lloc, seré clara, penso que Catalunya pot ser independent. És cert, que realitzant aquest treball he après més coses que em fan veure el tema de forma més objectiva. Andrea Montemezzani em deia que era més el que ens uneix que el que ens separa. Sí, hi estic d'acord, ens uneixen moltes coses, no ho puc negar. Però aquestes cada vegada s'estan disgregant més i tendeixen a fragmentar-se. De fet, considero que el Govern Central, no ha ajudat gens pacificar el problema de fons i la seva negativa habitual, precisament, provoca la reacció contrària a la desitjada pel Govern: més independentisme.

Segons el meu punt de vista, José Maria Aznar va fracassar estrepitosament adoptant la mala versió del patriotisme constitucional d'Sternberg, com reflectia Vicent Sanchís de manera excel·lent en el seu llibre *Adéu, Espanya!*. S'ha volgut fonamentar un nacionalisme espanyol que ha escanyat d'arrel a una Catalunya que inicialment no reclamava la independència, però que ha vist en ella l'única solució possible. Un Estatut anhelat pels catalans, i després doblement retallat, un intent fallit d'un pacte fiscal, un sistema fiscal que frena el progrés català i altres motius que han portat la fatiga de la societat catalana. Per altra banda, la tercera via proposada pels socialistes, no la trobo desencertada, però crec que no hi cap dins la mentalitat nacionalista espanyola. Precisament, molts conflictes provenen perquè des dels partits espanyols no volen donar més autogovern a Catalunya, un sistema federal fomentaria aquest principi mal vist des de l'òptica estatal.

Ha quedat demostrat que el famós *Café para todos* no és la solució, i que els espanyols no es poden quedar instaurats en un model que cada vegada resulta més deficient. Fins i tot, Esperanza Aguirre ho ha reconegut.

Per altra banda, la història de Catalunya està vivint un procés històric, això és innegable, i si en aquest camí està impregnat de la voluntat de votar el nostre futur (cosa que s'ha demostrat amb escreix), considero que és totalment legítim que així sigui. De fet, defenso com el periodista Josep Capella, que tot aquest entramat no és un sentiment que ens hem tret de la màniga. A vegades, penso que sembla que als polítics madrilenys els faci por que els catalans decidim, sinó com s'explica que altres regions com Escòcia o Quebec no tinguin problemes per celebrar referèndums? Espanya no ha fet les coses bé, i potser la millor opció és recular i mirar quins han estat els errors comesos. No passaria absolutament res, ans al contrari. Primerament, començant per la Constitució, considero que la major equivocació que pot tenir una persona quan es planteja aquest assumpte és creure que "com que ho diu la Constitució, s'ha de complir". Doncs, potser el desencert està aquí, ja que sí, les lleis estan per obeir-les, però que hi siguin vol dir que hagin de ser les millors o les més apropiades? Crec que és una bona reflexió que tots hauríem de fer.

12. VIVÈNCIES PERSONALS

Aquest apartat ha estat creat per reflectir breument alguns moments que he viscut realitzant el treball. M'agradaria destacar-hi tres moments: una anècdota no gaire satisfactòria, les entrevistes i per últim, la cadena humana.

En primer lloc, m'agradaria destacar un fet que em va passar a mitjans d'octubre. La meva intenció era reflectir a través de persones que estan implicades en la política, la seva opinió del procés sobiranista. Llavors, se'm va acudir enviar correus a diversos parlamentaris, concretament un polític de cada partit: Dolors Camats (ICV), Enric Millo (PP) etc. en el correu hi constaven una sèrie de preguntes breus perquè poguessin reflectir-hi les seves idees. Dels 7 correus que vaig enviar, la resposta va ser només d'una persona. La resta no van cedir a respondre. La persona que ho va fer va ser Dolors Camats, el seu correu deia: "Hola! Gràcies pel missatge. En breu t'enviaré les respostes Laia." Després d'agrair-li el gest, encara estic esperant la seva resposta. Això em va omplir d'insatisfacció, sobretot dels que no em van ni respondre.

Per altra banda, com a vivència personal destaco les entrevistes. Jo mai n' havia fet cap de manera formal, però l'experiència m'ha demostrat que és la millor font per obtenir informació, i en definitiva d'on se n'aprèn més. Per exemple, la primera entrevista va ser la d'Andrea Montemezzani, "*La casa del vermut*", un bar del passeig de Cambrils va ser el lloc de trobada. Andrea em va tractar amb molta simpatia, i de fet, tinc força que agrair-li ja que em va explicar l'ocupat que estava, i que gairebé no tenia temps de res.

I, per últim, destaco el dia de la cadena humana, un 11 de setembre de 2013. Aquell dia em vaig aventurar a fer fotografies de l'esdeveniment pel treball. Haig de dir que va ser un moment molt important per mi, em va fer molta il·lusió veure que el tema que estava reflectint en el treball de recerca marqués d'arrel a tantes persones. Però, sobretot recordo un moment que quedarà gravat en mi per sempre. En el moment de fer la cadena humana vaig tenir al meu costat un home de Berga, xerraire de mena, i amb una barretina catalana em va dir amb to melancòlic: Noia, avui hem fet història!

13. CONCLUSIONS

Aquest treball plantejava l'anàlisi del procés sobiranista que Catalunya està vivint actualment. Considero que aquesta fita s'ha assolit, i s'ha pogut analitzar allò que es pretenia inicialment: la relació entre Catalunya i Espanya, els passos per assolir l'objectiu sobiranista i la viabilitat de tot plegat.

Abans de començar el treball, em pensava que seria més fàcil a l'hora de determinar de manera més absoluta algunes qüestions, com per exemple, si una Catalunya independent podria formar part de la UE, i fer-ho amb un sí o un no. Finalment, m'ha quedat demostrat que d'opinions n'hi ha moltes, però en política més encara i això provoca que l'essència del treball s'hagi mostrat des de totes les perspectives, perquè precisament en aquest tema el consens és mínim, i decantar-me per una opció o una altra seria anteposar la subjectivitat per la objectivitat.

En definitiva, pel que fa a les conclusions del contingut del treball puc destacar cinc línies generals sobre les quals he estat treballant:

Primerament, ha quedat precisat que existeixen tres grans blocs com a visions polítiques del procés, que s'ha pogut visualitzar de manera molt clara al llarg de les entrevistes, a les quals dono molta importància perquè reflecteixen la idea mostrada anteriorment: els que mantenen la concepció d'una Catalunya dins Espanya, els que volen establir una relació diferent entre aquests (federalisme o tercera via) i els que reclamen una Catalunya independent.

En segon lloc, ha quedat forjada la visió de que la relació entre Catalunya i Espanya en els últims anys ha estat complicada, fruit de diversos episodis polítics: Estatuts, retallades etc.

Per altra banda, sobre el futur de la viabilitat econòmica, política i social d'una Catalunya independent he fet un anàlisi de totes les aportacions actuals, però les contradiccions, han estat molt arrelades. Per exemple, mentre hi ha experts que diuen que un català independent guanyaria 8.400 € a l'any, altres economistes fan estudis on afirmen que seria al revés i que un català podria perdre un total de 5.000€ anualment.

També recalcar l'existència de moviments socials que recolzen les diverses opcions: manifestacions multitudinàries com la de la “*Catalan Way*”, l'Assemblea Nacional Catalana etc. A més, puc concloure que en aquestes primeres ha quedat de manifest que la política no només interessa als adults o persones grans, sinó que també és contemplat per la joventut, que viuen en especial interès el procés actual.

I, per últim, concloure que segons les enquestes, l'evolució de l'independentisme ha anat “*in crescendo*”.

A pesar d'això, la hipòtesis plantejada, no s'acaba un gener de 2014, sinó que aquest procés és obert, i això es podria mostrar com una dificultat que m'he trobat en el treball. Per tant, la persona que l'analitzi d'aquí un any, tindrà molt més recorregut per fer-ho, i més, actualment, que la situació avança a passos agegantats.

14. AGRAÏMENTS

M'agradaria donar les gràcies a tots aquells que han col·laborat en el treball de recerca:

Primerament al meu tutor de recerca, que li voldria agrair tota la dedicació, orientació i suport que m'ha donat al llarg d'aquests mesos de recerca. També donar-li les gràcies per haver-me donat la oportunitat de poder entrevistar a Josep Capella i Andrea Montemezzani, ja que sense ell no hagués estat possible.

En segon lloc, als meus pares, pel recolzament ofert i també per portar-me als llocs necessaris per poder realitzar les entrevistes i, en general, per animar-me. També a la Sara Punyet Ferré pels llibres prestats.

I, per últim, el meu sincer agraïment a tots els polítics i periodistes que han invertit una mica del seu temps, en concedir-me una entrevista, en concret: Francisco Chamizo, Andrea Montemezzani, Eduard Planes, Josep Capella i Xavier Terré.

15. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

*Pàgines web:

- <<http://www.vozbcn.com/2012/10/20/131198/ubs-secesion-sombria-desastrosa/>>
- <<http://www.abc.es/economia/20130930/abci-nino-becerra-entrevista-cataluna-201309272126.html>>
- <http://www.eldiario.es/cv/Economia-independencia-catalana_0_188281869.html>
- <<http://www.vilaweb.cat/noticia/4156225/20131115/mas-colell-vergonya-haver-justificar-viabilitat-economica-catalunya-independent.html>>
- <http://www.wilson.cat/ca/mitjans-escrits/itemlist/user/697-xavier_sala_i_martin>
- <http://elpais.com/elpais/2012/09/20/opinion/1348156114_428389.html>
- <<http://economiaennube.blogspot.com.es/2012/11/8-falsos-mitos-sobre-la-posible.html>>
- <<http://www.relleu.cat/revista/114-115-octubre-2012-marc-2013/l-economia-catalana-en-el-marc-politic-de-la-independencia>>
- <<http://www.expansion.com/blogs/estrategiayfinanzas/2013/11/05/como-seria-la-economia-de-una-cataluna.html>>
- <http://www.elconfidencial.com/economia/2013-09-18/harvard-apoya-la-independencia-la-elite-de-economistas-se-suma-al-proceso_29589/>
- <<http://www.huffingtonpost.es/news/independencia-de-cataluna>>
- <<http://www.ciu.cat/media/76990.pdf>>
- <<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/11/26/pagina-18/90851878/pdf.html>>
- <<http://www.econ.upf.edu/~mcolell/altres/catalunya.pdf>>
- <http://www.irla.cat/documents/analisi_economica.pdf>
- <[http://www20.gencat.cat/docs/economia/70_Economia_SP_Financament/arxius/05%2021%20Balan%C3%A7a%20fiscal%202010c%20\(IIarg\).pdf](http://www20.gencat.cat/docs/economia/70_Economia_SP_Financament/arxius/05%2021%20Balan%C3%A7a%20fiscal%202010c%20(IIarg).pdf)>
- <<http://www.regio7.cat/arreu-catalunya-espanya-mon/2013/09/11/resso-internacional/243788.html>>

- [<http://via.assemblea.cat/ca/>](http://via.assemblea.cat/ca/)
- [<http://www.elpuntavui.cat/noticia/article/3-politica/17-politica/574121-la-marxa-de-la-diada-sera-multitudinaria-i-massivament-independentista-diu-financial-times.html>](http://www.elpuntavui.cat/noticia/article/3-politica/17-politica/574121-la-marxa-de-la-diada-sera-multitudinaria-i-massivament-independentista-diu-financial-times.html)
- [<http://blogs.sapiens.cat/socialsenxarxa/2011/04/28/la-repressio-franquista/>](http://blogs.sapiens.cat/socialsenxarxa/2011/04/28/la-repressio-franquista/>)
- [<http://assemblea.cat/>](http://assemblea.cat/>)
- [<http://www.dretadecidir.cat/>](http://www.dretadecidir.cat/>)
- [<http://www.upyd.es/contenidos/noticias/318/102873-La derrota del 11 de septiembre de 1714 se ha celebrado con otra derrota la de la convivencia y la politica>](http://www.upyd.es/contenidos/noticias/318/102873-La%20derrota%20del%2011%20de%20septiembre%20de%201714%20se%20ha%20celebrado%20con%20otra%20derrota%20la%20de%20la%20convivencia%20y%20la%20politica)
- [<http://ca.wikipedia.org/wiki/Via_Catalana#Reaccions_en_contra>](http://ca.wikipedia.org/wiki/Via_Catalana#Reaccions_en_contra)
- [<http://www.elpuntavui.cat/noticia/article/7-vista/8-articles/677429-quant-pugi-la-temperatura.html>](http://www.elpuntavui.cat/noticia/article/7-vista/8-articles/677429-quant-pugi-la-temperatura.html)
- [<http://www.elpuntavui.cat/noticia/article/3-politica/17-politica/677091-catalunya-a-la-portada.html>](http://www.elpuntavui.cat/noticia/article/3-politica/17-politica/677091-catalunya-a-la-portada.html)
- [<http://www.elpuntavui.cat/noticia/article/2-societat/5-societat/686472-les-nacions-i-el-cami-cap-a-la-independencia.html>](http://www.elpuntavui.cat/noticia/article/2-societat/5-societat/686472-les-nacions-i-el-cami-cap-a-la-independencia.html)
- [<http://www.elpuntavui.cat/noticia/article/3-politica/17-politica/677162-letonia-obre-la-porta-al-reconeixement-duna-catalunya-independent.html>](http://www.elpuntavui.cat/noticia/article/3-politica/17-politica/677162-letonia-obre-la-porta-al-reconeixement-duna-catalunya-independent.html)
- [<http://www.elperiodico.cat/ca/noticias/politica/reaccions-diada-premsa-madrid-2648978>](http://www.elperiodico.cat/ca/noticias/politica/reaccions-diada-premsa-madrid-2648978)
- [<http://www.directe.cat/noticia/316221/reaccions-del-dia-despres-de-la-viacatalana-cap-a-la-independencia>](http://www.directe.cat/noticia/316221/reaccions-del-dia-despres-de-la-viacatalana-cap-a-la-independencia)
- [<http://www.elmundo.es/blogs/elmundo/elblogdesantiagoogonzalez/2013/09/17/fabrica-de-independentistas.html>](http://www.elmundo.es/blogs/elmundo/elblogdesantiagoogonzalez/2013/09/17/fabrica-de-independentistas.html)
- [<http://elpais.com/hemeroteca/ir_a.html?portal=elpais&seccion=portada&dia=20130912&franja=m>](http://elpais.com/hemeroteca/ir_a.html?portal=elpais&seccion=portada&dia=20130912&franja=m)
- [<http://es.covertimes.com/detail/abc-es>](http://es.covertimes.com/detail/abc-es)
- [<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/09/12/pagina-10/90383410/pdf.html>](http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2012/09/12/pagina-10/90383410/pdf.html)

- <http://www.ara.cat/mon/ministre-escoces-anuncia-referendum-dependencia_0_625137637.htm>
- <<http://www.boe.es>>
- <<http://www.vilaweb.cat/noticia/3868497/20110403/recuperar-lus-catala-carrer.html>>
- <<http://www.omnium.cat/contingut-programa/qui-som-els-membres-de-somescola-cat>>
- <<http://vilafranca.cup.cat/>>
- <<http://www.catradio.cat/audio/737542/Wert-reconeix-que-el-LAPAO-no-es-altra-cosa-que-el-catala>>
- <<http://www.boe.es/boe/dias/2010/08/07/pdfs/BOE-A-2010-12709.pdf>>
- <http://ca.wikipedia.org/wiki/Hist%C3%B2ria_de_la_m%C3%BAsica_catalana>
- <<http://www.8tv.cat/>>
- <<http://www.lavanguardia.com/politica/20120920/54350609421/artur-mas-rajoy-pacto-fiscal-decisiones.html>>
- <http://www.upf.edu/depeca/opa/dossier10/ds10_inf2.htm>
- <http://ca.wikipedia.org/wiki/El_Peri%C3%B3dico_de_Catalunya>
- <<http://www.lavanguardia.com/politica/20100709/53961420416/el-constitucional-rechaza-la-nacion-catalana-y-equipara-el-castellano-al-catalan-como-lengua-vehicul.html>>
- <<http://www.diccionaris.cat/>>
- <http://www20.gencat.cat/docs/empresaiocupacio/19%20-%20Industria/Documents/Arxius/Informe_2012.pdf>
- <http://ca.wikipedia.org/wiki/Catalunya_del_Nord>
- <<http://www.libremercado.com/2013-10-15/el-pacto-fiscal-catalan-supondria-un-hachazo-para-madrid-de-hasta-10000-millones-1276501878/>>
- <<http://www.elmundo.es/elmundo/2012/09/19/barcelona/1348077306.html>>
- <[http://www20.gencat.cat/docs/economia/70_Economia_SP_Financament/arxius/21%205%20Balan%C3%A7a%20fiscalc%20\(resum\).pdf](http://www20.gencat.cat/docs/economia/70_Economia_SP_Financament/arxius/21%205%20Balan%C3%A7a%20fiscalc%20(resum).pdf)>

- <http://cincodias.com/cincodias/2006/11/25/economia/1164570944_850215.html>
- <<http://www.columbia.edu/~xs23/catala/articles/deficit/deficit.htm>>
- <<http://www.aolivella.cat/Castallers/ELS%20CASTELLERS.pdf>>

*Llibres:

ALEXANDRE, Víctor. *Nosaltres, els catalans*. 1a ed. Editorial Pòrtic, 2008.

ÁLVAREZ PUGA, Eduardo. *La irracionalidad nacionalista*. 1a ed. Editorial Ediciones B, 2000.

AURÈLIA CAMPANY, Maria. *¿Qué diablos es Cataluña?*. 1a ed. Editorial Temas de Hoy, 1990.

ESPADA, Arcada. *Informe sobre la decadencia de Cataluña reflejada en su Estatuto*. Editorial Espasa-Calpe, 2006.

FERRER I GIRONÈS, Francesc. *El gran llibre per la independència*. 1a ed. Editorial Columna Edicions S.A., 2005.

FERRET, Antoni. *Compendi d'història de Catalunya*. 6a ed. Editorial Claret, 1976.

PINYOL I BALASCH, Josep. *Declaració unilateral d'independència*. 1a ed. Editorial Llibres de L'Índex, 2010.

PONGILUPPI, Guillem i HERNÁNDEZ, Xavier. 1714. *El setge de Barcelona*. 1a ed. Editorial Angle, 2012.

PORTA I PERALES, Miquel i SANCHÍS, Vicent. *Adéu, Catalunya! Adéu, Espanya!* 1a ed. Editorial Pòrtic, 2010.

Treball de recerca: Anàlisi del procés sobiranista català

RIDAO, Joan. *De l'autonomia a la sobirania*. 1a ed. Editorial Mediterrània, 2003.

SÁNCHEZ PIÑOL, Albert. *Victus Barcelona 1714*. 1a ed. Editorial La Campana, 2013.

TERRICABRAS, Josep-Maria. *Raons i tòpics*. 1a ed. Editorial La Campana, 2001.

*Revistes:

Les causes de la derrota catalana. Revista Sàpiens. Badalona, núm 60 (octubre, 2007).

Catalonia calling: el món ho ha de saber. Revista Sàpiens. Badalona, núm.1 (novembre, 2013).

ANNEXOS

Treball de recerca: Anàlisi del procés sobiranista català

Annex 1: Altres fotografies de la Via Catalana

Font: pròpia.

